

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Ivan Švec

Právní úprava audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání

Diplomová práce

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Právní úprava audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání“ vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Hodoníně dne

Děkuji tímto JUDr. Olze Pouperové, Ph.D. za cenné rady, které mi pomohly při zpracování této práce, a dále svým rodičům za trvalou podporu.

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Legální definice pojmu audiovizuální mediální služba na vyžádání a její znaky	8
2.1	Pozitivní vymezení legální definice pojmu AVMS na vyžádání.....	8
2.1.1	AVMS na vyžádání jako služba informační společnosti.....	9
2.1.2	Redakční odpovědnost poskytovatele za AVMS na vyžádání	10
2.1.3	Hlavní cíl AVMS na vyžádání	11
2.1.4	Možnost sledování pořadu v časovém okamžiku zvoleném uživatelem a na jeho žádost.....	13
2.1.5	Umístění pořadu v katalogu pořadů	13
2.2	Negativní vymezení legální definice pojmu AVMS na vyžádání	13
2.2.1	Kritérium hospodářské činnosti a hospodářské soutěže	14
2.2.2	Kritérium hlavního účelu poskytování pořadů	16
2.2.3	Určení příjmu veřejností a možnost příjmu veřejností	16
3	Důvody regulace AVMS na vyžádání.....	18
4	Působnost RRTV.....	21
4.1	Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání	21
4.2	Ukládání sankcí podle ZoAVMSV.....	22
5	Vznik oprávnění provozovat AVMS na vyžádání	26
5.1	Živnostenské oprávnění	26
5.2	Evidenční povinnost	27
6	Povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání (§6-§10 ZoAVMSV).....	29
6.1	Obecné povinnosti	29
6.2	Podpora evropské tvorby	33
6.3	Povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání týkající se AVOS	35
6.4	Povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání v souvislosti se sponzorovanými AVMS na vyžádání a pořady.....	38
6.5	Povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání při umístění produktu	39
7	Svoboda projevu a právo na informace v souvislosti s AVMS na vyžádání	42
7.1	Svoboda projevu a právo na informace obecně	42
7.2	Ústavní a mezinárodněprávní zakotvení svobody projevu a práva na informace	42
7.3	Konkrétní omezení svobody projevu a práva na informace v ZoAVMSV	44
8	Srovnání regulace AVMS na vyžádání a televizního vysílání.....	45
8.1	Rozdíl v možnosti přístupu uživatele.....	45
8.2	Rozdíl ve vzniku oprávnění odpovědné osoby	46
8.3	Rozdíly v povinnostech provozovatelů televizního vysílání a poskytovatelů AVMS na vyžádání vztahujících se k pořadům.....	47
8.4	Absence institutu ochrany zdroje a obsahu informací v právní úpravě AVMS na vyžádání.....	50
8.5	Rozdíly v oblasti AVOS	51
8.6	Rozdíl v sankcionování.....	53
8.7	Shrnutí.....	54
9	Ochrana osob dotčených AVMS na vyžádání	55
9.1	Absence institutů práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení.....	55
9.2	Ochrana podle OZ.....	57
10	Zhodnocení právní úpravy AVMS na vyžádání a úvahy de lege ferenda.....	58
10.1	Hodnocení právní úpravy AVMS na vyžádání podle důvodové zprávy k ZoAVMSV	58
10.2	Vlastní pohled na právní úpravu AVMS na vyžádání	59
10.3	Úvahy de lege ferenda	60
11	Závěr	62

Seznam použitých zkratk

AVMS na vyžádání	Audiovizuální mediální služba/y na vyžádání
ZoAVMSV	Zákon 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
ZoRTV	Zákon 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání
RRTV	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
ZoNSIS	Zákon 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti
FO/PO	Fyzická osoba/právnícká osoba
IČO	Identifikační číslo osoby
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
LZPS	Ústavní zákon 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
MPOPP	Mezinárodní pakt o občanských a politických právech
EÚLP	Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
LZPEU	Listina základních práv Evropské unie
SŘ	Zákon 500/2004 Sb., Správní řád
SŘS	Zákon 150/2002 Sb., Soudní řád správní
OS	Obchodní sdělení
AVOS	Audiovizuální obchodní sdělení
ŽZ	Zákon 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
ObchZ	Zákon 513/1991 Sb., Obchodní zákoník
OZ	Zákon 40/1964 Sb., Občanský zákoník
AutZ	Zákon 121/2001 Sb., Autorský zákon
TZ	Zákon 40/2009 Sb., Trestní zákoník
RegRek	Zákon 40/1995 Sb., o regulaci reklamy
TiskZ	Zákon 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku
Směrnice 2007/65/ES	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES, kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání

Seznam obrázků

Obrázek 1 Vstupní formulář	31
Obrázek 2 Umístění produktu	40

1 Úvod

Tato diplomová práce nazvaná „Právní úprava audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání“ pojednává o tématu, o němž sice bylo již napsáno několik článků, nicméně na úrovni diplomové práce se toto téma ještě neřešilo. Dané téma doposud zpracovává jediná kniha, kterou je komentář k zákonu o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání (současně s komentářem k zákonu o provozování rozhlasového a televizního vysílání), jehož autorem je JUDr. Aleš Rozehnal, Ph.D. Již nyní mohu předeslat, že výše jmenovaná kniha je jedním z několika zdrojů, z nichž tato diplomová práce čerpá.

Literatury na toto téma je v současné době, tedy v roce 2012, poskrovnu. Právní úprava AVMS na vyžádání je totiž relativně nová záležitost. Jen pro přesnost mohu uvést, že tato právní úprava je součástí českého právního řádu od 1.6.2010. Navíc toto téma se v jurisprudenci netěší takovému zájmu jako například přijímání nového Občanského zákoníku (zákon 89/2012 Sb.). Tím ovšem nechci predikovat, že by toto téma nebylo zajímavé, ba právě naopak. Vzhledem k popularitě AVMS na vyžádání v široké veřejnosti je na čase začít se tomuto tématu náležitě věnovat. i já sám tyto služby s velkou oblibou využívám a fakt, že o AVMS na vyžádání nebylo dosud napsáno mnoho literatury mě o to víc nabádá dané téma podrobně prozkoumat a zpracovat.

V rámci této diplomové práce se primárně zaměřím na právní úpravu, kterou stanovuje zákon 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Zaměřím se tedy na legální definici těchto služeb, působnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání. Nelze však vynechat i právní úpravu některých jiných právních předpisů, se kterými je právní úprava AVMS na vyžádání neodmyslitelně spjata. Díky těmto právním předpisům se mohu též zaměřit na otázky svobody projevu a práva na informace v souvislosti s AVMS na vyžádání, vzniku oprávnění k poskytování těchto služeb, ochrany osob dotčených AVMS na vyžádání a v neposlední řadě též srovnání právní úpravy AVMS na vyžádání a právní úpravy televizního vysílání. Na závěr se nabízí otázka: „Je právní úprava AVMS na vyžádání promyšlená do konce nebo ne?“ Odpověď na tuto otázku vyřknu poté, co v rámci této diplomové práce pojednám o výše zmíněných bodech, na kterých právní úprava AVMS na vyžádání stojí.

2 Legální definice pojmu audiovizuální mediální služba na vyžádání a její znaky

Pokud se chceme zabývat právní úpravou audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání (dále jen „AVMS na vyžádání“), musíme si nejdříve vysvětlit, co to vlastně je AVMS na vyžádání. v českém právním řádu se poměrně nedávno objevil zákon 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně jiných zákonů (dále jen „ZoAVMSV“). Již ze samotného názvu vyplývá, že kromě úpravy AVMS na vyžádání zde nalezneme i novelizace různých zákonů, především zákona 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání (dále jen „ZoRTV“). Pro účely mé diplomové práce bych se však zabýval především právní regulací týkající se AVMS na vyžádání.

Právní úprava AVMS na vyžádání je velmi mladá, s trochou nadsázky by se dalo říci, že je v letech batolete. Tento zákon byl vydán v souladu s dalším velmi důležitým právním předpisem v této oblasti, jímž je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES, kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (dále jen „Směrnice 2007/65/ES“). Díky znalosti těchto dvou právních předpisů nyní můžeme přistoupit k vysvětlení pojmu AVMS na vyžádání.

Legální definici pojmu AVMS na vyžádání najdeme v §2 ZoAVMSV. v §2 odst.1 písm.a ZoAVMSV najdeme pozitivní vymezení legální definice. Kromě toho lze také nalézt i negativní vymezení legální definice v §2 odst.2 ZoAVMSV.¹ Postupně se budu věnovat oběma vymezením legální definice AVMS na vyžádání.

2.1 Pozitivní vymezení legální definice pojmu AVMS na vyžádání

Podle tohoto ustanovení musí AVMS na vyžádání splňovat určité znaky:

- AVMS na vyžádání je služba informační společnosti podle zákona 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti,
- redakční odpovědnost za AVMS na vyžádání nese poskytovatel
- hlavním cílem AVMS na vyžádání je poskytování pořadů za účelem zábavy, vzdělání nebo v neposlední řadě informování
- AVMS na vyžádání umožňuje sledování pořadů v časovém okamžiku zvoleném uživatelem a na jeho žádost

¹ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.79

- aby mohl být určitý pořad v určitém časovém okamžiku spuštěn, musí se nacházet v katalogu pořadů, který je sestaven poskytovatelem AVMS na vyžádání²

Aby se dala určitá služba považovat za AVMS na vyžádání, musí splňovat kumulativně celkem 5 znaků legální definice uvedené v §2 odst.1 písm.a ZoAVMSV. Tyto znaky je však zapotřebí trochu více vysvětlit, protože pozitivní vymezení legální definice se mi jeví přece jen příliš obecné.

2.1.1 AVMS na vyžádání jako služba informační společnosti

Prvním znakem AVMS na vyžádání je, že se jedná o službu informační společnosti podle zákona 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti (dále „ZoNSIS“). Ne všichni si však mohou představit, co to je za službu, protože nás samotná legální definice hned ve svém prvním znaku odkazuje na další předpis o právní síle zákona.

Musíme proto najít odpověď na otázku: „Co je to služba informační společnosti?“. Tu najdeme v §2 písm.a alinea 1 ZoNSIS. Zde se můžeme dočíst, že se jedná o „*jakoukoli službu poskytovanou elektronickými prostředky na individuální žádost uživatele podanou elektronickými prostředky*“³. Současná společnost dospěla k určitému technickému pokroku, a proto si nyní dovedeme představit, že pokud je AVMS na vyžádání jakožto služba informační společnosti poskytovaná elektronickými prostředky na základě žádosti uživatele, jež je taktéž podána elektronickými prostředky, jedná se tedy o službu poskytovanou prostřednictvím výpočetní techniky, respektive prostřednictvím počítačů, jejich softwarů a připojení k internetu. Internet však není jediným zařízením umožňujícím dálkový přístup, jehož prostřednictvím lze využívat AVMS na vyžádání⁴.

Vzhledem k tomu, že již zmíněný technický pokrok je nezastavitelný, je v §2 písm.c ZoNSIS demonstrativně vyjmenováno, co se považuje za elektronické prostředky. Objevují se zde pojmy jako síť elektronických komunikací, elektronická komunikační zařízení, koncová telekomunikační zařízení a elektronická pošta, přičemž je ponechán prostor pro to, aby za elektronické prostředky byla považována i jiná zařízení⁵.

² POUPEROVÁ, Olga. Návrh zákona o AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č.7, s.II (aktualita).

³ Aktuální znění: §2 písm.a alinea 1 ZoNSIS, ve znění pozdějších předpisů

⁴ POUPEROVÁ, Olga. AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*. 2011, roč. 19, č.10, s.351.

⁵ Aktuální znění: §2 písm.c ZoNSIS, ve znění pozdějších předpisů

2.1.2 Redakční odpovědnost poskytovatele za AVMS na vyžádání

Nyní se dostáváme ke druhému znaku legální definice, podle kterého redakční odpovědnost za AVMS na vyžádání nese poskytovatel. Musíme si tedy zodpovědět otázky: „Co je to redakční odpovědnost?“ a „Kdo je poskytovatel AVMS na vyžádání?“ Obě tyto otázky jsou zodpovězeny v §2 ZoAVMSV, konkrétně pojem redakční odpovědnost je definován pod písmenem c, pojem poskytovatel je definován pod písmenem d tohoto ustanovení.

Ačkoli ZoAVMSV definuje dříve pojem redakční odpovědnost, osobně bych se raději nejdříve zaměřil na pojem poskytovatel. Poskytovatelem ve smyslu §2 odst.1 písm.d ZoAVMSV může být fyzická i právnická osoba, která je podnikatelem ve smyslu §5 odst.1 zákona 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání⁶ (dále „ŽZ“), určuje způsob organizace AVMS na vyžádání a má za tuto službu redakční odpovědnost⁷. v tomto ustanovení není výslovně uvedeno, že poskytovatel je podnikatelem na základě živnostenského oprávnění, nicméně dovozují tak na základě §5 odst.1 ZoAVMSV. Ten stanovuje náležitosti písemného oznámení o provozování AVMS na vyžádání, podle kterého Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen „RRTV“) zařadí v případě splnění těchto náležitostí danou službu do Evidence AVMS na vyžádání. a kromě toho také ukládá povinnost, že poskytovatel AVMS na vyžádání musí toto písemné oznámení doručit do 30 dnů od vzniku živnostenského oprávnění⁸. Samotné provozování AVMS na vyžádání se řadí do živností ohlašovacích volných⁹, přičemž tyto služby zatím nejsou výslovně vyjmenovány v příloze č.4 ŽZ, tudíž je zatím můžeme zařadit pod bod 15 přílohy č.4¹⁰ (podrobněji v kapitole 5“).

Ještě nám zbývá si vysvětlit pojem redakční odpovědnost. Podle §2 odst.1 písm.c ZoAVMSV se za redakční odpovědnost považuje výkon rozhodujícího vlivu na výběr pořadů a kromě toho také na jejich konečné uspořádání v katalogu pořadů¹¹. Tím poskytovatel AVMS na vyžádání určuje způsob organizace své služby¹². v konečném důsledku to znamená, že poskytovatel AVMS na vyžádání má vždy vedoucí postavení co se týče služby, kterou poskytuje. s trochou nadsázkou lze říci, že poskytovatel AVMS na vyžádání je taktéž

⁶ Podle tohoto ustanovení je podnikatelem fyzická nebo právnická osoba, která splňuje podmínky k provozování živnosti. Kromě toho zákon 513/1991 Sb., Obchodní zákoník stanoví v §2 odst.2 písm.b, že podnikatelem je také osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění

⁷ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.d zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁸ Aktuální znění: §5 odst.1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁹ POUPEŘOVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.80

¹⁰ Aktuální znění: Příl. č.4, bod 15., zák. 455/1991 Sb., Živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.c zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹² BOHÁČEK, Martin. Audiovizuální mediální služba. In HENDRYCH, Dušan (ed.). *Právní slovník*. 3. podstatně rozšířené vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. s. 24-25.

„dramaturg“. Úmyslně dávám slovo dramaturg do uvozovek, protože není to dramaturg úplně v pravém slova smyslu, ale vzhledem k tomu, že má rozhodující vliv na výběr pořadů a na jejich uspořádání v katalogu pořadů, dalo by se jeho postavení k práci dramaturga přirovnat.

2.1.3 Hlavní cíl AVMS na vyžádání

Třetím znakem je hlavní cíl této služby. Podle §2 odst.1 písm.a ZoAVMSV má veřejnost tyto služby využívat a poskytovatel provozovat za účelem informování, zábavy a vzdělávání. Takto se má dít prostřednictvím pořadů, které daná služba nabízí ve svém katalogu.

Nabízí se otázka: „Co je to pořad?“ Dalo by se odpovědět určitě mnoha způsoby, v této souvislosti nám však postačí dvě legální definice. První legální definice se nachází v bodu 22 alinea 1 směrnice 2007/65/ES, ale nedefinuje přímo slovo pořad, nýbrž slovo „audiovizuální“. Druhá legální definice pořadu se skrývá v §2 odst.1 písm.b ZoAVMSV. Tyto dvě definice si jsou svým obsahem podobné, protože pořad není nic jiného než audiovizuální medium. Pořadem v souladu s oběma jmenovanými ustanoveními je „*pohyblivá obrazová sekvence se zvukem nebo bez zvuku*“¹³. Legální definice podaná v bodu 22 směrnice 2007/65/ES dále stanovuje, že audiovizuální medium je i němý film, nikoli však přenos zvuku nebo rozhlasového vysílání¹⁴.

To je podle mého názoru poněkud zvláštní, protože na jedné straně může být audiovizuálním mediem obrazový přenos bez zvuku, ale na druhé straně to nemůže být zvukový přenos bez obrazu. Přenos samotného zvuku prostřednictvím internetu a jiných zařízení umožňujících dálkový přístup je tímto vůči přenosu samotného obrazu zvýhodněn, neboť se na něj nevztahuje právní úprava AVMS na vyžádání a povinnosti v ní obsažené. Je zarážející, že pokud jako audiovizuální medium může být pořad jakožto obrazová sekvence i bez zvuku, nastává zde rozpor mezi legálním významem pojmu „audiovizuální medium“ a sémantickým¹⁵ významem stejného pojmu.

Pokud se na pojem „audiovizuální medium“ podíváme z jazykového hlediska, určitě zjistíme, že pokud má být mediální služba audiovizuální, musí v sobě kumulativně zahrnovat jak obraz (slovo vizuální odvozeno od latinského *videre* = vidět), tak i zvuk (latinské slovo *audio* = zvuk). Je tedy skutečně poněkud zarážející, že sémantický význam a legální význam

¹³ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.b zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů + Legislativa ES/EU: bod 22 alinea 1 směrnice 2007/65/ES

¹⁴ Legislativa ES/EU: bod 22 alinea 1 směrnice 2007/65/ES

¹⁵ sémantika je nauka o významu a změnách významu jazykových jednotek. ABZ.cz: slovník cizích slov. [online]. [cit. 2012-05-17]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/semantika>

tohoto pojmu se mezi sebou navzájem liší, když podle legálního hlediska může být audiovizuálním médiem i obrazová sekvence bez zvuku. Tento lapsus byl pravděpodobně způsoben faktem, že i směrnice 2007/65/ES považuje za audiovizuální medium i obrazovou sekvenci bez zvuku, zatímco zvuková sekvence bez obrazu není považována za audiovizuální medium. Tímto byla do našeho právního řádu implementována právní úprava pořadu v souladu se zněním směrnice 2007/65/ES.

Podíváme-li se na definici pojmu „pořad“ podle ZoAVMSV a na definici pojmu „pořad v televizním vysílání“ podle ZoRTV, skutečně zjistíme, že tyto definice se z části shodují a z části se při nejmenším velmi podobají. Můžeme tedy říct, že AVMS na vyžádání se podobá televiznímu vysílání. Legální definice pojmu „pořad“ v §2 odst.1 písm.b ZoAVMSV se neomezuje pouze na definování pořadu jako pohyblivé obrazové sekvence se zvukem i bez zvuku. Aby podle výše uvedeného ustanovení byl pořad pořadem, je nutno aby tato sekvence byla položkou v katalogu pořadů, jejíž podoba a obsah jsou srovnatelné s podobou a obsahem televizního vysílání¹⁶. Toto je dalším důkazem podobnosti AVMS na vyžádání a televizního vysílání.

Pořady jsou poskytovány v souladu s §2 odst.1 písm.a ZoAVMSV zejména za účelem informování, zábavy či vzdělávání. ZoAVMSV v §2 odst.1 písm.b dále pokračuje v demonstrativním výčtu¹⁷, jaké pořady se v rámci AVMS na vyžádání poskytují, respektive zmiňuje tématický okruh těchto pořadů, který navazuje na demonstrativní výčet účelů těchto pořadů. Pod pojmem „účel vzdělávání“ si každý jistě představí pořad, který má shrnout známé vědomosti a přinést nové poznatky z oblasti historie, biologie, chemie, geografie a jiných oborů, tudíž do této kategorie jistě patří dokumentární pořad. Pojem „účel zábavy“ neznamená jen to, že se uživatel AVMS na vyžádání při sledování jím vybraného pořadu za tímto účelem zasměje, nýbrž znamená to, že v daném okamžiku relaxuje sledováním např. celovečerního filmu, situační komedie, pořadu pro děti nebo původní televizní hry, což jsou druhy pořadů vyjmenované v §2 odst.1 písm.b ZoAVMSV¹⁸. a pokud někdo sleduje pořad za účelem informování, chce se pravděpodobně dozvědět, co se děje ve světě, ať už v oblasti politiky, sportu, kultury a jiných sférách. Ze zmíněného ustanovení by se do této kategorie daly zařadit sportovní události, nicméně již jsem podotknul, že výčet v tomto ustanovení je demonstrativní, takže sem určitě patří např. zpravodajská relace.

¹⁶ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.b zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 230.

¹⁸ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.b zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

2.1.4 Možnost sledování pořadu v časovém okamžiku zvoleném uživatelem a na jeho žádost

Troufám si tvrdit, že tento znak legální definice AVMS na vyžádání je ze všech znaků ten nejzajímavější, respektive je to znak, který AVMS na vyžádání činí něčím jedinečným. AVMS na vyžádání jsou tzv. nelineární služby na individuální žádost typu *video on demand*, což znamená, že typickým znakem těchto služeb je to, že každý jednotlivý uživatel rozhoduje o tom, zda si v určitém archivu poskytovaný pořad pustí, jestli si ho pustí od začátku nebo od jiného bodu, jestli jeho sledování z určitého důvodu přeruší či ukončí a jestli třeba po skončení pořadu naváže sledováním jiného pořadu ze stejného archivu pořadů.¹⁹ Tím je tedy programová skladba zcela v rukou uživatele AVMS na vyžádání, na rozdíl od služeb lineárních, kde tak činí poskytovatel služby²⁰. Pro úplnou přesnost jistě stojí za to ještě zodpovědět otázku: „Co to je individuální žádost?“ Ačkoli pojem individuální žádost by mohl evokovat vyplnění nějakého formuláře, vysvětlení a vlastně i význam tohoto pojmu jsou mnohem jednodušší, než se na první pohled zdají. Pod tímto pojmem je totiž myšleno kliknutí na odkaz, ať už textový (link) či obrázkový (ikona), eventuelně „*vyplnění příslušné internetové adresy v příkazovém řádku*“ internetového prohlížeče²¹.

2.1.5 Umístění pořadu v katalogu pořadů

Abychom si mohli pořad vůbec pustit, musí se nacházet v katalogu pořadů sestaveném poskytovatelem AVMS na vyžádání. Jelikož poskytovatel nese za obsah vysílání redakční odpovědnost, je tedy v jeho zájmu dobrého poskytování AVMS na vyžádání to, aby do katalogu pořadů vkládal pořady, které do něj vkládány být mohou, tedy nejsou nějak nevhodné. Co to však je katalog pořadů? Vzhledem k výše uvedenému nezbývá než říct, že katalog pořadů je internetový server, resp. internetová adresa, na které se nachází pořady, jež se spouštějí vždy v okamžiku vybraném uživatelem a na jeho žádost.

2.2 Negativní vymezení legální definice pojmu AVMS na vyžádání

ZoAVMSV vymezuje legální definici taktéž negativně, a to v §2 odst.2. Tak tedy za AVMS na vyžádání se nepovažují celkem 4 druhy služeb, a to:

¹⁹ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.78-79

²⁰ VANÍČEK, Zdeněk. Směrnice o audiovizuálních mediálních službách. *Právní rozhledy*. 2009, Roč.17, č.21, s.II (aktualita).

²¹ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.79

- služby nemající povahu činnosti především hospodářské a nesoutěžící s televizním vysíláním
- služby neurčené k příjmu veřejností
- služby nemající poskytování pořadů jako hlavní účel
- služby, které veřejnost nemá možnost přijímat, ať už přímo či nepřímo v žádném z členských států EU prostřednictvím zařízení technicky způsobilého k individuálně volitelné reprodukci AVMS na vyžádání, které je dostupné v obchodní síti²²

2.2.1 Kritérium hospodářské činnosti a hospodářské soutěže

Je logické, že pokud služba nemá povahu hospodářské činnosti, tak se nepovažuje za AVMS na vyžádání. Pokud by totiž AVMS na vyžádání bylo možné poskytovat s tím, že by nemusely být poskytovány za účelem zisku, nemusel by poskytovatel AVMS na vyžádání mít živnostenské oprávnění k této činnosti, neboť by se v takovém případě nejednalo o živnost ve smyslu §2 ŽZ. Živností podle tohoto ustanovení je *soustavná činnost provozována samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku*, k čemuž ŽZ ještě dodává to, že taková činnost musí být provozována za podmínek ŽZ²³. Tato definice se obsahově shoduje s definicí podnikání stanovenou v §2 odst.1 zákona 513/1991 Sb., Obchodního zákoníku (dále „ObchZ“). Důležité v tomto případě je to, že podnikání se skládá z několika znaků, které musí být splněny kumulativně, což znamená, že jakmile jeden ze znaků není splněn, nejedná se o podnikání, respektive živnost. v našem případě stojí za to ještě uvést, že poskytovatel AVMS na vyžádání (jakožto každý jiný živnostník a podnikatel) nemusí nutně zisku dosáhnout, důležité ovšem je, aby za tímto účelem tyto služby poskytoval, neboť by se jinak nejednalo o živnost a tím pádem ani o poskytování AVMS na vyžádání.

S živnostenským podnikáním, respektive s podnikáním jako takovým souvisí nepochybně i to, že je neodmyslitelně spjata s hospodářskou soutěží. Ta by se dala definovat jako *„soupeření fyzických a právnických osob v hospodářské oblasti s cílem dosáhnout hospodářského prospěchu“*²⁴. Tento prospěch se generuje především díky zjištěným ziskům. Hospodářská soutěž jako taková je pak jakýmsi „žebříčkem“ úspěšnosti podnikatelů, respektive živnostníků. Čím víc je poskytovatel určité služby (v našem případě AVMS na vyžádání) úspěšný v hospodářské soutěži, tím větší má zisk, přičemž díky tomu se zlepšuje dobré jméno či dobrá pověst tohoto soutěžitele, z čehož si spotřebitelé a jiní zákazníci vyvodí,

²² Aktuální znění: §2 odst.2 zákona 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

²³ Aktuální znění: §2 zákona 455/1991 Sb., Živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ PELC, V.: *Hospodářská soutěž*, 1. vyd. Praha, Grada 1995. s. 26. ISBN 80-7169-124-0

že takový soutěžitel vskutku provozuje své služby odpovědně, a soutěžitel má motivaci svoji službu poskytovat i nadále, tedy pokračovat v jejím soustavném provozu.

V §2 odst.2 písm.a alinea 2 ZoAVMSV je uvedeno to, že se za AVMS nepovažuje služba, která nesoutěží s televizním vysíláním. Soutěž s televizním vysíláním je v tomto případě nepochybně na místě, neboť AVMS na vyžádání a televizní vysílání si jsou obsahově velmi podobné a navíc obě dvě hojně využívané. AVMS na vyžádání a televizní vysílání jsou, co se týče soutěžení, specifické i v tom, že kromě kritéria zisku (který plyne z odvysílání reklam na žádost různých soutěžitelů) je pro ně důležité i kritérium sledovanosti. Sledovanost televizního vysílání se již několik desítek let měří pomocí tzv. peplemeterů, jež jsou zabudovány do televizních přijímačů. Nelze zapomenout, jak především Vladimír Železný, coby první ředitel TV NOVA, se v tehdejším pořadu „Volejte řediteli“ chlubil příznivými tzv. „koláči sledovanosti“, které jakožto kulaté grafy připomínající koláč ukazovaly procentuální vyjádření sledování různých pořadů v určitou dobu. Tyto koláče sledovanosti byly vygenerovány právě díky zabudovaným peplemeterům. Sledovanost AVMS na vyžádání se zjišťuje obvykle podle naprogramovaného „počítadla návštěv“ na webové adrese, či „počítadla zhlédnutí“ daného pořadu nacházejícího se v katalogu pořadů.

Sledovanost jako taková sama o sobě nepřináší zisk, ale může být důvodem pro příliv zisku, neboť soutěžitelům, kteří chtějí umístit svou reklamu, ať už v televizním vysílání či AVMS na vyžádání, určitě záleží na tom, aby právě reklamu na jejich společnost či produkt zhlédlo co nejvíce lidí. Tudíž je jasné, že středem největšího zájmu soutěžitelů bude ta AVMS na vyžádání, resp. to televizní vysílání, jež mají největší sledovanost na trhu. Není nutné zdůrazňovat, že reklama prostřednictvím těchto médií není zrovna levná záležitost, tudíž media s největší sledovaností budou mít pochopitelně největší zisky. a zase jsme u zisku, z čehož plyne, že účel dosažení zisku není rozhodný jen pro určení, zda se jedná o živnost či ne, ale je i jedním z nejdůležitějších kritérií pro hospodářskou soutěž.

Aby byla AVMS na vyžádání v pozici účastníka hospodářské soutěže vůči televiznímu vysílání, musí poskytovat pořady, které jsou srovnatelné s obsahem a podobou televizního vysílání. Neznamená to, že AVMS na vyžádání musí nutně poskytovat pořady, které jsou zrovna po určitou dobu součástí televizního vysílání určitého TV programu. Je však nutné, aby tyto pořady byly vytvořeny oficiálními autory, resp. štábem, který tento pořad vytváří za účelem zhlédnutí veřejností, a AVMS na vyžádání musí být primárně taktéž službou pro veřejnost. Nemůže se tedy jednat o např. soukromé webové stránky, které poskytují videa

soukromých autorů²⁵. Kromě toho pod právní úpravu AVMS na vyžádání nespádají videa, která jsou tvořena jen útržky z určitých pořadů. Ta spadají pod právní úpravu ZoNSIS. Na závěr lze říci, že AVMS na vyžádání se účastní hospodářské soutěže vůči televiznímu vysílání v tom případě, pokud se snaží získat stejné diváky jako televizní vysílání²⁶.

2.2.2 Kritérium hlavního účelu poskytování pořadů

Dostáváme se k účelu poskytování pořadů, respektive k bodu, že služby nemající poskytování pořadů jako hlavní účel nejsou AVMS na vyžádání. Toto ustanovení by v ZoAVMSV teoreticky ani nemuselo být, protože se v §2 odst.1 písm.a ZoAVMSV píše, že hlavním cílem AVMS na vyžádání je poskytování pořadů veřejnosti za účelem informování, zábavy nebo vzdělávání²⁷. z této věty lze logicky odvodit, že pokud určitá služba nemá poskytování pořadů za svůj hlavní cíl, nejedná se tedy o AVMS na vyžádání. Přestože je ustanovení §2 odst.2 písm.c dle mého názoru uvedeno v ZoAVMSV nadbytečně, musím uznat, že tím zákonodárce ulehčuje adresátům zákona život.

ZoAVMSV ze své působnosti vylučuje služby, jež poskytují pořady jen doplňkově. Za AVMS na vyžádání se tedy nedají považovat různé textové zpravodajské servery, jichž se na webu dá najít nespočetně mnoho. Tyto zpravodajské servery sice často poskytují ke svým článkům i krátká videa a mají z toho určitě i zisk, neboť často tomuto tématickému videu předchází reklama. Avšak poskytování těchto krátkých videí není hlavním účelem těchto serverů. Tím je především zpracování určitých zpráv v textové podobě, jež si pak uživatel může na těchto serverech přečíst. Dala by se určitě najít celá řada služeb, jež nejsou považovány za AVMS na vyžádání.

2.2.3 Určení příjmu veřejností a možnost příjmu veřejností

Tato dvě kritéria záměrně dávám do jedné podkapitoly, neboť se obě týkají otázky příjmu služeb veřejností. Aby určitá služba mohla být považována za AVMS na vyžádání, musí být její příjem určen veřejnosti. v současné době přijímá veřejnost kde co, takže je nutno brát v potaz fakt, kdo je autorem pořadu. Nicméně i příjem veřejností je důležitým kritériem, protože pokud jsou na webové stránce umístěny pořady, které si můžete přehrát pouze po vyplnění hesla, je jasné, že tento pořad není určen pro příjem veřejnosti, ale naopak pro několik málo vyvolených, z čehož plyne, že taková služba spíše nemůže být AVMS na

²⁵ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.80

²⁶ BOHÁČEK, Martin. Audiovizuální mediální služba. In HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník*. 3.vydání, Praha: C.H.Beck, 2009, s.24-25.

²⁷ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.a zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

vyžádání. Za AVMS na vyžádání není považována ani služba, která neumožňuje být přijímána veřejností v žádném členském státě EU z důvodů technických. Pro úplnou přesnost je třeba uvést, že za AVMS na vyžádání se nepovažují služby, které mohou být přijímány zařízeními pro individuální reprodukci AVMS na vyžádání, jež nejsou dostupné v obchodní síti členských států EU.

3 Důvody regulace AVMS na vyžádání

Ptáme-li se proč v českém právním řádu máme od 1.6.2010 úpravu AVMS na vyžádání zavedenou zákonem č.132/2010 Sb., který taktéž novelizoval i jiné zákony, musíme si zodpovědět, jaké důvody vlastně vedly k jejímu přijetí.

Český právní řád byl díky novele 235/2006 Sb. postižen vadou v oblasti audiovizuálních mediálních služeb poskytovaných prostřednictvím zařízení umožňujících dálkový přístup. Uvedená novela ZoRTV stanovila, že za rozhlasové a televizní vysílání se nepovažuje vysílání prostřednictvím internetu²⁸. Co se týče AVMS na vyžádání, ty spadaly (a v současnosti částečně spadají) pod působnost ZoNSIS, což však vzhledem k podobnosti AVMS na vyžádání s televizním vysíláním nebylo dostačující. Touto nešťastnou a nedostatečnou právní úpravou vznikla situace, kdy vzhledem k vyloučení lineárního vysílání prostřednictvím internetu a nereflexování stále vzrůstajícího významu AVMS na vyžádání stačilo, pokud poskytovatel těchto služeb měl ke své činnosti živnostenské oprávnění²⁹, pokud tedy taková činnost byla provozována samostatně, soustavně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a především za účelem zisku³⁰.

Důsledkem těchto nedostatků bylo, že RRTV nemohla na rozdíl od běžného rozhlasového a televizního vysílání monitorovat obsah těchto služeb a ukládat v případě porušení povinností provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání sankce, protože poskytovatelé takových služeb nemohli mít ani licenci k provozování vysílání, případně nemohli být ani zaregistrováni k poskytování převzatého vysílání, tudíž ani nemohli být evidováni v žádném z rejstříků vedeném RRTV. Na provozovatele vysílání prostřednictvím internetu se tedy nevztahovaly například povinnosti týkající se podpory evropské tvorby či sponzorování programů a pořadů. Vzhledem k tomu, že i jiné povinnosti se na provozovatele vysílání prostřednictvím internetu díky novele 235/2006 Sb. nevztahovaly, jejich situace a právní postavení byly značně zvýhodněny oproti provozovatelům běžného rozhlasového a televizního vysílání.

Bylo by však chybou domnívat se, že provozovatelé vysílání prostřednictvím internetu by byli absolutně neodpovědní za obsah svého vysílání či jeho jednotlivých pořadů. Nadále zde zůstala odpovědnost z titulu práva na ochranu osobnosti podle §11-§17 a §19b zákona 40/1964 Sb., Občanského zákoníku (dále „OZ“), na ni v případě způsobení škody zásahem do

²⁸ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.74

²⁹ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.74

³⁰ Aktuální znění: §2 zák. 455/1991 Sb., Živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

práva na ochranu osobnosti navazující odpovědnost za škodu³¹ (část šestá OZ), odpovědnost z titulu ochrany autorského práva podle zákona 121/2000 Sb., Autorského zákona (dále „AutZ“) a v neposlední řadě zde zůstala trestní odpovědnost. v případě trestní odpovědnosti tu ovšem vzniká poněkud absurdní situace, kdy podle úpravy §12 odst.2 zákona 40/2009 Sb., Trestního zákoníku (dále jen „TZ“) lze trestní odpovědnost uplatňovat ve společensky škodlivých případech, kde nestačí odpovědnost podle jiného právního předpisu, respektive odvětví (zásada subsidiarity trestní represe³²). Nicméně jak postihovat provozovatele vysílání prostřednictvím internetu podle jiného právního předpisu v případě porušení povinností týkajících se například zákazu diskriminace, když se na ně v důsledku novely 235/2006 Sb. nevztahoval ZoRTV? Nemluvě o tom, že starší úprava zákona 140/1960 Sb., Trestního zákona zásadu subsidiarity trestní represe ani neznala. v tomto směru se situace vůči provozovatelům vysílání prostřednictvím internetu značně zpřísnila.

Bylo tedy nutné přijat novou právní úpravu, která by provozovatele lineárního vysílání prostřednictvím internetu a AVMS na vyžádání postavila alespoň do přibližně stejného právního postavení, jako mají provozovatelé běžného rozhlasového a televizního vysílání. Zákonodárci však své snažení omezili pouze na média podobající se televiznímu vysílání díky dikci směrnice 2007/65/ES. i přesto naše legislativa zaznamenala pokrok.

Byl přijat ZoAVMSV, který kromě toho, že právně upravuje AVMS na vyžádání, jejichž význam v současné době stále roste, tak také novelizoval jiné právní předpisy, především ZoRTV. Od 1.6.2010 se lineární televizní vysílání prostřednictvím internetu považuje za vysílání podle ZoRTV, a to pokud splňuje podmínky, jež jsou stanoveny pro běžné televizní vysílání³³. v souladu s §2 odst.4 ZoRTV se za rozhlasové vysílání nepovažuje vysílání prostřednictvím internetu³⁴, což je poněkud zvláštní, ale není ještě všem dnům konec.

Od 1.6.2010 se v českém právním řádu objevuje regulace AVMS na vyžádání. Vzhledem k jejich rostoucí popularitě ve všech věkových kategoriích bylo nutné zajistit, aby právní úprava AVMS na vyžádání reagovala na současný stav technického pokroku, a zároveň aby chránila důležité oprávněné zájmy, respektive práva a svobody, jež pro ČR vyplývají z jejího ústavního pořádku, mezinárodních smluv, případně z členství ČR v EU³⁵. Například právě z členství v EU vyplynul závazek implementovat do českého právního řádu směrnici 2007/65/ES.

³¹ Aktuální znění: §16 zák. 40/1964 Sb., OZ, ve znění pozdějších předpisů.

³² Aktuální znění: §12 odst.2 zák. 40/2009 Sb., Trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů

³³ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.75

³⁴ Aktuální znění: §2 odst.4 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ Důvodová zpráva k zákonu 132/2010 Sb., o AVMSV

Pokud by úprava AVMS na vyžádání a televizního vysílání i nadále zůstala dvoukolejná, tak jako tomu bylo před účinností ZoAVMSV, znamenalo by to zaostávání právní úpravy nad technologickým vývojem, čehož by pak poskytovatelé AVMS na vyžádání mohli zneužívat ve svůj prospěch. To se však naštěstí nestalo, protože právní úprava AVMS na vyžádání v sobě zahrnuje důležité meze, v jejichž rámci mohou být tyto služby poskytovány, jako je například ochrana příznivého fyzického, psychického a mravního vývoje dětí a mládeže.

Nejen technický vývoj, ale také společenské a kulturní změny mají za následek vznik právní úpravy AVMS na vyžádání. Jejich oblíbenost spočívá v tom, že je každý uživatel může využívat, kdykoli se mu zlíbí, případně jejich využívání na okamžik přerušit a pak zase v jejich využívání pokračovat. To ocení především uživatelé, kteří v rámci televizního vysílání z různých důvodů nestihnou sledovat svůj oblíbený pořad. Dříve televizní stanice uváděly reprízy pořadů, ovšem vždy v určitý stanovený čas, který třeba nemusel uživateli televizního vysílání vyhovovat. Díky AVMS na vyžádání však tento problém téměř zmizel, stejně tak jako téměř zmizely reprízy pořadů v rámci televizního vysílání.

Vzhledem k podobnosti AVMS na vyžádání s televizním vysíláním je velmi pravděpodobné, že tyto služby budou doprovázet reklamy, a to ať už na začátku nebo na konci či dokonce v průběhu pořadu. Pro podnikatele účastníci se hospodářské soutěže tímto vzniká nová možnost, jak svůj výrobek, službu či podnik propagovat. Proto tedy byly do ZoAVMSV zakotveny některé podmínky reklamy v AVMS na vyžádání a jejich jednotlivých pořadech, přičemž tyto podmínky se týkají audiovizuálních obchodních sdělení (dále jen „AVOS“), sponzorování a umístění produktu. Nutno dodat, že se na tyto služby ještě vztahuje také zákon 40/1995 Sb., o regulaci reklamy (dále jen „RegRek“).

4 Působnost RRTV

Výkon státní správy a dohled v oblasti AVMS na vyžádání je v České republice svěřen RRTV³⁶, jež byla zřízena ZoRTV. Působnost RRTV v oblasti AVMS na vyžádání je však vymezena především v §4 odst.2 ZoAVMSV a v jiných souvisejících ustanoveních tohoto zákona. Tak tedy v souladu se zněním zmíněného ustanovení RRTV:

- vede evidenci poskytovatelů AVMS na vyžádání
- ukládá sankce podle ZoAVMSV
- monitoruje obsah AVMS na vyžádání
- provádí v případě přeshraniční spolupráce dozor a postupuje přitom podle nařízení Evropského parlamentu a Rady ES 2006/2004 o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele³⁷ v rozsahu věcné působnosti jiných právních předpisů, kterými jsou promítnuty směrnice uvedené v bodě 4 přílohy tohoto nařízení
- spolupracuje s orgány EU a regulačními orgány členských států EU s obdobnou věcnou působností
- plní úkoly, které pro oblast regulace AVMS na vyžádání vyplývají z členství ČR v EU
- spolupracuje v oblasti AVMS na vyžádání s orgány států obdobné věcné příslušnosti, které nejsou členy EU³⁸

V rámci této kapitoly se podrobněji zaměřím na otázky Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání a sankcionování podle ZoAVMSV.

4.1 Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání

Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání není ničím jiným, než veřejně dostupným seznamem, ve kterém se každý může informovat o tom, kdo je poskytovatelem AVMS na vyžádání, jak se daná služba jmenuje, kde je sídlo daného poskytovatele AVMS na vyžádání, jaké je umístění AVMS na vyžádání (internetová adresa). Právní úpravu Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání najdeme v §5 ZoAVMSV. RRTV do této evidence zapisuje nově vzniklé AVMS na vyžádání, provádí změny evidovaných údajů a taktéž vymazává AVMS na vyžádání z evidence.

³⁶ POUPEROVÁ, Olga. Návrh zákona o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č.7, str.II (aktualita).

³⁷ celý název tohoto nařízení je „nařízení o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele“

³⁸ Aktuální znění: §4 odst.2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání je veřejný seznam, čili každý má do něj právo nahlížet a činit si z něj výpisy nebo opisy³⁹. RRTV má v souladu s §5 odst.7 ZoAVMSV povinnost zveřejnit údaje o provozovateli, názvu služby, sídlu/adrese a umístění způsobem umožňující dálkový přístup⁴⁰, přičemž RRTV tak učinila – Evidenci poskytovatelů AVMS na vyžádání lze nalézt na tomto odkazu:

http://www.rrtv.cz/cz/static/prehledy/seznamy-provozovatelu/list_other_ondemand.htm .

RRTV však dle mého názoru do Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání zapisuje i ty služby, jež se podle ZoAVMSV za tyto služby nepovažují. Jak jsem již v rámci této diplomové práce zmínil, v §2 ZoAVMSV je legální definice tohoto pojmu, a to jak pozitivní vymezení, tak i negativní vymezení (podrobněji v kapitole 2). Některé služby uvedené v Evidenci poskytovatelů AVMS na vyžádání však nespĺňují některé znaky AVMS na vyžádání. Všechny mají společné to, že umožňují sledování pořadů v časovém okamžiku zvoleném uživatelem. u některých se však již nedá říct, že by vůbec poskytovaly pořady, neboť pořad je podle §2 odst.1 písm.b ZoAVMSV pohyblivá obrazová sekvence se zvukem nebo bez zvuku, která se nachází v katalogu pořadů a jejíž podoba a obsah jsou srovnatelné s podobou a obsahem televizního vysílání⁴¹. Tuto podmínku dle mého názoru nespĺňují například poskytovatelé Richard Belžík se svým „Návratem do reality“⁴² nebo případně Seznam.cz a.s. se svou službou Stream.cz. Ať už „Návrat do reality“ či Stream.cz obsahují videa, které nemají pranic společného s podobou a obsahem televizního vysílání, tudíž si dovoluji tvrdit, že tyto služby neměly být vůbec v Evidenci poskytovatelů AVMS na vyžádání zapsány. Tím nechci na tyto služby útočit, rád je občas využívám, nicméně nenapĺňují dle mého názoru jeden ze znaků legální definice, tudíž se za AVMS na vyžádání ve smyslu ZoAVMSV nedají považovat. a navíc to nejsou jediné služby, které tuto podmínku nespĺňují.

4.2 Ukládání sankcí podle ZoAVMSV

Ukládání sankcí v oblasti AVMS na vyžádání je zakotveno v §4 odst.2 písm.b i v §13 odst.1 ZoAVMSV. RRTV ukládá pokuty v případě, že se poskytovatel AVMS na vyžádání dopustí správního deliktu tím, že nesplní některou z několika povinností uložených ZoAVMSV. Než však RRTV zahájí řízení o správním deliktu, musí v případě, že

³⁹ Aktuální znění: §5 odst.6 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁰ Aktuální znění: §5 odst.7 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁴¹ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.b zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁴² v Evidenci poskytovatelů AVMS na vyžádání je jako název služby uveden „Webový portál“, ovšem služba Richarda Belžíka je v České republice notoricky známá pod názvem „Návrat do reality“, načež i webové stránky této služby jsou www.navratdoreality.cz

poskytovatel nesplnil či porušil některou z povinností podle ZoAVMSV, upozornit poskytovatele této služby, že svým jednáním porušuje ZoAVMSV a stanovit mu lhůtu k nápravě jeho protiprávního jednání. Tato lhůta musí být přiměřená vzhledem k povaze porušené povinnosti. Pokud poskytovatel AVMS na vyžádání neučiní na výzvu RRTV žádné nápravné opatření ve stanovené lhůtě, RRTV zahájí okamžikem uplynutí lhůty řízení o správním deliktu, ve kterém tedy může poskytovateli udělit sankci. Marné uplynutí lhůty lze prominout, případně lze takovou lhůtu i prodloužit, neboť v souladu se zněním §16 ZoAVMSV se v případech, kdy nestanoví tento zákon jinak, použije zákona 500/2004 Sb., Správního řádu (dále „SŘ“), přičemž toto ustanovení vylučuje použití ustanovení SŘ týkající se odvolacího řízení, řízení o rozkladu, přezkumného řízení a obnově řízení⁴³. Tato omezení se však nevztahují na zmíněné instituty prodloužení či prominutí marného uplynutí lhůty, tudíž jsou v těchto případech aplikovatelná ustanovení §39 odst.2 SŘ a §41 SŘ.

V případě, kdy poskytovatel AVMS zvlášť závažným způsobem poruší povinnost zákazu obsahu sdělení založených na podprahovém vnímání, povinnost zákazu diskriminace a povinnost dbát na příznivý fyzický, psychický a mravní vývoj dětí a mladistvých a povinnosti poskytovatele AVMS na vyžádání týkající se AVOS, nemusí RRTV vyzývat poskytovatele AVMS na vyžádání k učinění opatření k nápravě, nýbrž může okamžitě zahájit řízení o správním deliktu⁴⁴. Nikde však není popsáno, co znamená porušení těchto povinností zvlášť závažným způsobem, čili je jen na úvaze RRTV, jak daný případ posoudí.

Na základě §13 odst.3 ZoAVMSV má RRTV v rámci svého správního uvážení přihlídnout k závažnosti správního deliktu a stanovisku věcně příslušného samoregulačního orgánu. Zmíněný §13 odst.3 ZoAVMSV demonstrativním výčtem popisuje na základě čeho se posuzuje závažnost správního deliktu. Tak tedy z hlediska závažnosti správního deliktu se zejména přihlíží ke způsobu spáchání správního deliktu, k následkům daného správního deliktu a k okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán⁴⁵. Na první pohled by se právní konstrukce, jež je nastolena v §13 odst.3 ZoAVMSV, mohla zdát nadbytečná, protože závažnost správních deliktů v oblasti AVMS na vyžádání je v podstatě rozlišena v §12 odst.2 ZoAVMSV, kde za některé správní delikty může RRTV uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč a za jiné až do výše 2 000 000 Kč. Nejsou však stanoveny dolní hranice pokut⁴⁶, z čehož plyne smysl §13 odst.3 ZoAVMSV.

⁴³ Aktuální znění: §16 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ Aktuální znění: §11 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁵ Aktuální znění: §13 odst.3 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁶ Aktuální znění: §12 odst.2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

RRTV má však přihlížet také ke stanovisku věcně příslušného samoregulačního orgánu, za podmínky, že tento samoregulační orgán je v seznamu spolupracujících samoregulačních orgánů, který vede RRTV, a dále za podmínky, že toto stanovisko obdrží RRTV do 10 pracovních dnů ode dne zahájení řízení o správním deliktu⁴⁷. Těmto orgánům díky novele 132/2010 Sb., byly svěřeny určité pravomoci v oblasti AVMS na vyžádání. Rozsáhlá novela 132/2010 Sb., vložila mimo jiné také do §5 ZoRTV za písmeno t písmena u až y, přičemž v případě spolupracujících samoregulačních orgánů nás zajímá písmeno x. RRTV podle §5 písm.x ZoRTV spolupracuje v rozsahu své působnosti s PO založenými v souladu s právním řádem ČR, jejichž předmět činnosti zahrnuje samoregulaci v některé z oblastí upravených ZoRTV, případně ZoAVMSV. Samoregulační orgány mohou dále podle zmíněného ustanovení písemně požadovat aktivní spolupráci od provozovatelů vysílání, provozovatelů převzatého televizního vysílání a od poskytovatelů AVMS na vyžádání, a to zejména při zavádění účinných samoregulačních systémů a při zavádění opatření na podporu mediální gramotnosti. a konečně zmíněné ustanovení uvádí, že RRTV má povinnost zveřejňovat seznam těchto orgánů způsobem umožňujícím dálkový přístup⁴⁸. Tak také RRTV činí – seznam spolupracujících samoregulačních orgánů lze nalézt na tomto odkazu: http://www.rrtv.cz/cz/static/prehledy/seznamy-provozovatele/list_other_coop.htm

V současné době jsou v seznamu spolupracujících samoregulačních orgánů zapsány pouze dva takové orgány, a to Asociace televizních organizací a Sdružení pro internetovou reklamu v ČR, z.s.p.o.⁴⁹. z toho lze usoudit, že v oblasti AVMS na vyžádání bude své pravomoci uplatňovat především Sdružení pro internetovou reklamu v ČR, z.s.p.o. Tím tedy existuje samoregulační orgán, který se v rámci svých stanovisek bude zabývat AVOS. Neexistuje však zatím žádný orgán, který by vydával stanoviska k pořadům prezentovaných v AVMS na vyžádání, což znamená, že v případě pořadů v AVMS na vyžádání má RRTV prozatím s trochou nadsázky řečeno „monopol“. i přesto je dobře, že je tato spolupráce RRTV a samoregulačních orgánů alespoň zakotvena v právních předpisech⁵⁰, neboť lze snad předpokládat, že se jejich počet rozšíří.

RRTV kromě jiného může být také v postavení žalovaného ve správním soudnictví. Proti rozhodnutí, jímž byla stanovena v řízení před RRTV pokuta, lze totiž podat žalobu ve

⁴⁷ Aktuální znění: §13 odst.3 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁸ Aktuální znění: §5 písm.x zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁹ *Seznam spolupracujících samoregulačních orgánů* [online]. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 22.2.2012 [citováno dne 22.2.2012]. Dostupné na <http://www.rrtv.cz/cz/static/prehledy/seznamy-provozovatele/list_other_coop.htm>.

⁵⁰ POUPEROVÁ, Olga. Návrh zákona o AVMSV. *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č.7, s.II (aktualita).

správním soudnictví podle §65 odst.3 zákona 150/2002 Sb., Soudního řádu správního (dále jen „SŘS“). Na základě tohoto ustanovení se může poskytovatel AVMS na vyžádání jakožto žalobce domáhat, aby rozhodnutí, jímž RRTV stanovila poskytovateli této služby pokutu, bylo zrušeno, případně aby pokuta byla v zákonem dovolených mezích snížena⁵¹. Žalovaným je v tomto případě RRTV, neboť rozhodla o dané věci v posledním stupni⁵² (a zároveň prvním). Zajímavostí v případě AVMS na vyžádání je problematika odkladného účinku podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, v našem případě RRTV. Obecně podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu nemá odkladný účinek, pokud SŘS nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, jak je stanoveno v §73 odst.1 SŘS⁵³. Právě na toto ustanovení reaguje na §13 odst.6 ZoAVMSV, ve kterém je podání žaloby proti rozhodnutí RRTV o pokutě přiznán odkladný účinek⁵⁴.

⁵¹ Aktuální znění: §65 odst.3 zák. 150/2002 Sb., SŘS, ve znění pozdějších předpisů

⁵² Aktuální znění: §69 zák. 150/2002 Sb., SŘS, ve znění pozdějších předpisů

⁵³ Aktuální znění: §73 odst.1 zák. 150/2002 Sb., SŘS, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴ Aktuální znění: §13 odst.6 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

5 Vznik oprávnění provozovat AVMS na vyžádání

Mohlo by se zdát, že o tom, zda osoba je či není oprávněna provozovat AVMS na vyžádání, rozhoduje výhradně RRTV. Nicméně jak jsem zmínil v kapitole 2, provozování AVMS na vyžádání je živností ohlašovací volnou, což znamená, že v této oblasti mají svou roli i živnostenské úřady. v této kapitole bych chtěl popsat, co vše je povinen učinit poskytovatel AVMS na vyžádání, aby svou službu mohl poskytovat.

5.1 Živnostenské oprávnění

Vzhledem k tomu, že se v případě provozování AVMS na vyžádání jedná o živnost ohlašovací volnou⁵⁵, není proces vzniku živnostenského oprávnění nijak komplikovaný. v tomto případě tedy stačí, když fyzická či právnická osoba v ohlášení předloženém na tiskopise Ministerstva průmyslu a obchodu⁵⁶ uvede náležitosti vyjmenované v §45 odst.2, resp.3 ŽZ a podle §45 odst.4 ŽZ dostatečně vymezí předmět podnikání. k poskytování AVMS na vyžádání není nutná jakákoliv odborná způsobilost⁵⁷.

Pokud ohlašovatel (v našem případě poskytovatel AVMS na vyžádání) splnil všechny zákonem stanovené podmínky, živnostenský úřad v souladu s §47 odst.1 ŽZ zapíše ohlašovatele do živnostenského rejstříku, vydá ohlašovateli výpis ze živnostenského rejstříku (náležitosti výpisu v §47 odst.2,3 ŽZ), a to vše do 5 dnů od doručení ohlášení. v případě, že ohlašovatel nesplnil všechny podmínky, vyzve jej živnostenský úřad k tomu, aby ohlášení ve lhůtě nejméně 15 dnů doplnil, přičemž tuto lhůtu lze ještě prodlužovat. Po odstranění vad je proveden zápis do živnostenského rejstříku, přičemž se na ohlášení přihlíží jako na bezvadné. v případě neodstranění vad živnostenský úřad rozhodne o tom, že živnostenské oprávnění na základě ohlášení nevzniklo⁵⁸.

Poněkud problematickým, respektive „nedotaženým“ aspektem dle mého názoru je fakt, že poskytování AVMS na vyžádání není v ŽZ jako živnost výslovně uvedena. Již několikrát jsem zmínil, že poskytování AVMS na vyžádání je živností ohlašovací volnou, ale jak vlastně poznáme, že tomu tak je?

Že se jedná o živnost, vyplývá z první věty §5 odst.1 ZoAVMSV. Zde je stanovena povinnost poskytovatele do 30 dnů od vzniku živnostenského oprávnění písemně oznámit

⁵⁵ POUPEROVÁ, Olga. Návrh zákona o AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č.7, s.II (aktualita).

⁵⁶ Aktuální znění: §45a odst.3 zák. 455/1991 Sb., Živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁷ Aktuální znění: §19 písm.c zák. 455/1991 Sb., Živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁸ Aktuální znění: §47 odst.4,5 zák. 455/1991 Sb., Živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

RRTV určité údaje o své AVMS na vyžádání⁵⁹, které budou popsány později. Nezbyvá nám nyní nic jiného, než vylučovací metodou odůvodnit, proč je poskytování AVMS na vyžádání kvalifikováno jako živnost ohlašovací volná.

Z logiky věci můžeme okamžitě vyloučit možnost, že by se mohlo jednat o živnost ohlašovací řemeslnou, neboť takový druh živnosti vyžaduje nepochybně manuální práci, což v případě AVMS na vyžádání určitě taková situace nemůže nastat. Dále se nabízí možnost živnosti ohlašovací vázané, kterým patří příloha č.2 ŽZ. v té však poskytování AVMS na vyžádání nenajdete, a to z toho důvodu, že nikde není stanoveno, že by pro poskytování AVMS na vyžádání muselo být dosaženo určité odborné způsobilosti. Totéž se dá říct i v případě živností koncesovaných, jimž patří příloha č.3 ŽZ. Dostáváme se tedy do již zmíněné přílohy č.4 ŽZ. Tato příloha obsahuje celkem 80 bodů, z nichž pro naše účely nejlépe hodí bod č.15, tedy „*Výroba, rozmnožování, distribuce, prodej, pronájem zvukových a zvukově-obrazových záznamů a výroba nenahranych nosičů údajů a záznamů*“⁶⁰.

5.2 Evidenční povinnost

Jak jsem již v rámci této kapitoly zmínil, v §5 odst.1 ZoAVMSV je stanovena povinnost poskytovatele této služby doručit do 30 dnů od vzniku živnostenského oprávnění písemné oznámení, které musí obsahovat tyto údaje:

- název AVMS na vyžádání
- údaje, které je povinen poskytovatel AVMS na vyžádání zpřístupnit příjemcům této služby (název/jméno, IČO pokud je přiděleno, sídlo PO/bydliště FO/u zahraniční osoby adresa podniku či organizační složky na území ČR, kontaktní údaje)⁶¹
- údaj o zápisu v obchodním rejstříku či jiné obdobné evidenci (hlavně živnostenského rejstříku), včetně spisové značky, je-li přidělena
- údaj o elektronickém přístupu k AVMS na vyžádání (zejména internetová adresa)
- den zahájení AVMS na vyžádání⁶²

Pokud písemnému oznámení podle §5 odst.1 ZoAVMSV chybí některá z náležitostí, případně toto oznámení není úplné, RRTV neprodleně vyzve osobu jež toto oznámení učinila k tomu, aby jej do 30 dnů od doručení výzvy doplnila. v případě, že osoba, jež byla řádně

⁵⁹ Aktuální znění: §5 odst.1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁰ Aktuální znění: bod 15 přílohy č.4 zák. 455/1991 Sb., Živnostenského zákon, ve znění pozdějších předpisů

⁶¹ Aktuální znění: §5 odst.1 písm.b + §6 odst.1 písm.a,b zák.132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁶² Aktuální znění: §5 odst.1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

vyzvána, tak neučiní, není splněna její evidenční povinnost⁶³. Pokud je oznámení v pořádku, respektive bylo na výzvu RRTV doplněno, RRTV do 30 dnů od doručení bezvadného písemného oznámení provede zápis do Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání a současně zašle osobě, jež toto oznámení učinila, potvrzení o provedení zápisu do zmíněné evidence⁶⁴.

Co se týče evidenční povinnosti, je třeba ještě zmínit, že ZoAVMSV nabyl účinnosti 1.6.2010, přičemž již před účinností tohoto zákona existovaly fyzické a právnické osoby, které před účinností tohoto zákona poskytovaly služby, jež jsou ode dne účinnosti tohoto zákona považovány za poskytování AVMS na vyžádání. Tyto osoby měly splnit svou evidenční povinnost do 60 dnů ode dne účinnosti ZoAVMSV. Oznámení s údaji do Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání, jež jsou stanoveny v §5 odst.1 a 2 ZoAVMSV, měly tyto osoby povinnost doručit v časovém rozmezí od 1.6.2010 do 31.7.2010⁶⁵. Další postup RRTV a poskytovatelů AVMS na vyžádání se již nelišil.

⁶³ Aktuální znění: §5 odst.2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁴ Aktuální znění: §5 odst.3 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ POTŮČEK, Jan. *Začíná platit zákon o audiovizi a regulaci webu* [online]. Digizone.cz, 3.5.2010 [citováno dne 29.3.2012]. Dostupné na <<http://www.digizone.cz/clanky/zacal-platit-zakon-o-audiovizi-a-regulaci-webu/>>.

6 Povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání

(§6-§10 ZoAVMSV)

Od okamžiku vzniku oprávnění k provozování AVMS na vyžádání jsou poskytovatelé vázáni určitými povinnostmi, které jsou stanoveny v §6 až §10 ZoAVMSV. Jak již víme z kapitoly 4, na dodržování těchto povinností dohlíží RRTV. Současný ZoAVMSV rozdělil povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání celkem do 5 kategorií, a to:

- povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání (obecné povinnosti)
- podpora evropské tvorby
- povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání týkající se AVOS
- povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání v souvislosti se sponzorovanými AVMS na vyžádání a pořady
- povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání při umístění produktu

6.1 Obecné povinnosti

Obecné povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání jsou upraveny v §6 ZoAVMSV. Jako první je v §6 odst.1 ZoAVMSV stanovena povinnost poskytovatelů těchto služeb umožnit příjemcům přístup k základním údajům o poskytovateli služby (název PO/jméno FO, adresa bydliště FO/sídlo PO/u zahraniční osoby adresa podniku či organizační složky na území ČR v případě jejich zřízení a IČO, pokud bylo přiděleno), kontaktním údajům na poskytovatele AVMS na vyžádání (adresa pro doručování pošty, telefonické spojení, adresa pro doručování elektronické pošty a jiné) a dále jsou poskytovatelé AVMS na vyžádání v rámci tohoto ustanovení povinni uvést informaci, že orgánem dohlížejícím nad AVMS na vyžádání je RRTV⁶⁶.

Dle mého názoru je stanovení povinnosti uvádět informaci o tom, že orgánem dohledu nad těmito službami je RRTV, zbytečností, případně i šikanou vůči poskytovatelům AVMS na vyžádání. v dnešní moderní době je každému umožněno seznámit se s obsahem práva díky možnostem dálkového přístupu k informacím. Proto při aplikaci zásad „vigilantibus iura“⁶⁷ či „ignorantia iuris non excusat“⁶⁸ docházím k závěru, že i kdyby ZoAVMSV nestanovil tuto povinnost a poskytovatelé AVMS na vyžádání by tuto informaci na svých webových

⁶⁶ Aktuální znění: §6 odst.1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ „Právo patří bdělým“

⁶⁸ „Neznalost práva neomlouvá“

portálech nezveřejňovali, měl by přesto každý možnost seznámit se s tím, že dohled nad AVMS na vyžádání vykonává RRTV, neboť je tak stanoveno v §4 odst.1 ZoAVMSV.

V §6 odst.2 a 3 ZoAVMSV jsou upraveny povinnosti, které se vztahují na obsah pořadů, přičemž se obsah těchto norem projevuje taktéž v redakční odpovědnosti poskytovatele AVMS na vyžádání. Tím chci zdůraznit, že ačkoli je redakční odpovědnost podle §2 odst.1 písm.c ZoAVMSV vyjádřena jako rozhodující vliv na výběr pořadů a jejich zařazení v katalogu pořadů, je právě díky těmto ustanovením tento rozhodující vliv na výběr pořadů omezen. Tak tedy poskytovatel AVMS na vyžádání je povinen zajistit, aby jeho služba neobsahovala pořady, které by obsahovaly sdělení podněcující k nenávisti na základě „*pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení*“⁶⁹. Důvodem této regulace omezení svobody projevu je nepochybně chvályhodný veřejný zájem na ochraně lidských práv a zájmu na ochraně bezpečnosti, které jsou svobodě projevu, jakožto dalšímu z lidských práv a veřejných zájmů, nadřazeny.

Dále má poskytovatel AVMS na vyžádání povinnost zajistit prostředky na to, aby v rámci užívání této služby nedocházelo k narušování fyzického, psychického a mravního vývoje dětí a mladistvých. Tato povinnost se týká těch AVMS na vyžádání, jejichž obsah mimo jiné tvoří také pořady zobrazující pornografii či hrubé samoučelné násilí. Poskytovatelé AVMS na vyžádání mají konkrétně povinnost zajistit omezenost přístupu k těmto službám a pořadům tak, aby děti a mladiství neměli běžně možnost vidět nebo slyšet obsah takové AVMS na vyžádání⁷⁰. Pro ochranu fyzického, psychického a mravního vývoje dětí a mladistvých mohou poskytovatelé AVMS na vyžádání využívat např. osobní identifikační čísla, systémy filtrování nebo označování a jiná opatření zamezující přístup nezletilých k obsahu určeného pro dospělé⁷¹. Poskytovatelé AVMS na vyžádání i poskytovatelé jiných obdobných služeb se často omezují pouze na to, že v případě načtení webové stránky na počítači příjemce se na úvodní straně objeví jednoduchý formulář s jednoduchými podmínkami, přičemž se na konci tohoto formuláře kliknutím myši potvrzuje zletilost či nezletilost, což však v případě, že nezletilý potvrdí možnost, že je zletilý, nelze nijak zjistit. z toho vyplývá, že v současné době není ochrana fyzického, psychického

⁶⁹ Aktuální znění: §6 odst.2 alinea 2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁰ Aktuální znění: §6 odst.3 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁷¹ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 238.

a mravního vývoje dětí a mladistvých dostatečná. Pro ilustraci vkládám příklad takového formuláře⁷².

návrtdoreality.cz

www.navratdoreality.cz

2.500 Kč!

přihlásit

Upozornění

1. Jsem starší 18-ti let.
2. Neposkytnu a ani neumožním přístup k získaným materiálům osobám mladším 18-ti let.
3. Pokud se nacházím ve státě, kde je hranice zletilosti stanovena odlišně od předpisů České republiky, potvrzuji, že splňuji veškeré podmínky zletilosti v daném státě.
4. Sexuální, agresivní, videa zobrazující realitu a podobná videa mě neurážejí, nepohoršují a ani jinak neohrožují mé psychické zdraví.
5. Následujících 24 hodin nebude mít k tomuto PC přístup nikdo jiný než já.
6. Na stránky vstupuji dobrovolně.
7. Vkládám pouze ta videa, ke kterým máte autorské práva nebo povolení od majitele.
8. Za všechny přidané videa a komentáře je zodpovědný sám uživatel, takže se chovejte slušně, neporušujte pravidla a zákony.
9. Uživatel nahráním videa souhlasí s tím, že video bude ke shlédnutí a stáhnutí všem návštěvníkům portálu.
10. Splňuji všechny podmínky.

zaškrtnutím souhlasíte

Je mi více než 18 let.

Pro odstranění upozornění stačí být registrovaný, a mít řádně vyplněný svůj věk!

18+

navrat do reality - hnus, porno a háječná komunita lidí

Obrázek 1 Vstupní formulář

Můžeme si všimnout, že je zde určitý pokus o opatření zamezující přístupu nezletilých k nevhodnému obsahu, a to možnost registrace s řádně vyplněným věkem. Registrace na www.navratdoreality.cz však není povinná a zaškrtnout možnost „Je mi více než 18 let“ po přečtení desatera podmínek je lehčí než sfouknutí svíček na narozeninovém dortu.

Poskytovatel AVMS na vyžádání je taktéž povinen zajistit to, aby AVMS na vyžádání neobsahovala sdělení záměrně zpracované tak, že je osoba vědomě nevnímá, nicméně mají vliv na její podvědomí⁷³. Tím jsou tedy zakázána sdělení či záběry založené na principu tzv. podprahového vnímání. Podprahová sdělení jsou sdělení využívající vizuální či akustické metody, na základě kterých jsou člověku podány informace, aniž by je vědomě vnímal. Tato

⁷² Dostupné na www.navratdoreality.cz. Citováno dne 7.4.2012

⁷³ Aktuální znění: §6 odst.2 alinea 1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

sdělení jsou založena na tom, že určitý opakovaný stříh obsahující určité informace, symboly či značky, který trvá několik milisekund je vtažen do pořadu⁷⁴. Podprahová sdělení jako taková manipulují s divákem, díky čemuž jsou v rozporu se svobodou volného přijímání informací⁷⁵.

Poskytovatel AVMS na vyžádání má podle §6 odst.4 ZoAVMSV povinnost zajistit u některých pořadů přístupnost osobám se sluchovým nebo zrakovým postižením. Má-li poskytovatel AVMS na vyžádání k dispozici otevřenou nebo skrytou titulku⁷⁶, případně tlumočení do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením nebo zvukovou stopu pro osoby se zrakovým postižením, má povinnost tyto prostředky použít tam, kde je to účelné, případně zajistit přístupnost pořadů pro tyto osoby i jinými možnými způsoby⁷⁷. Záměr zákonodárce na tom, aby poskytovatel AVMS na vyžádání byl při poskytování své služby solidární vůči osobám se sluchovým a zrakovým postižením je úctyhodný, avšak nedotažený do konce, neboť lze těžko posoudit, ve kterých případech to je podle znění §6 odst.4 ZoAVMSV „účelné“, aby osoby s těmito zdravotními postiženími měly zážitek z určitého pořadu a ve kterých případech ne. To kritizoval v dubnu 2010 (tedy ještě před účinností ZoAVMSV) na Internet Advertising Conference též JUDr. Jiří Černý, protože opravdu není jasné kritérium účelnosti. Vypadá to tedy, že buď bude muset být toto kritérium rozvedeno ve speciálním prováděcím předpisu nebo bude muset být ZoAVMSV novelizován, neboť poskytovatelé AVMS na vyžádání se budou patrně snažit této povinnosti vyhnout, aby měli větší zisky⁷⁸.

V §6 odst.5 ZoAVMSV je stanovena obecná archivační povinnost poskytovatele AVMS na vyžádání. v souladu s tímto ustanovením má poskytovatel AVMS na vyžádání povinnost zajistit, aby byly v náležitě technické kvalitě uchovány záznamy všech pořadů včetně AVOS, která byla v pořadu jakkoli zahrnuta a v rámci AVMS na vyžádání šířena. Tak má poskytovatel AVMS na vyžádání činit alespoň po dobu 30 dnů ode dne ukončení poskytování pořadu nebo po dobu 30 dnů ode dne ukončení poskytování AVOS a v případě,

⁷⁴ VYSEKALOVÁ, Jitka, KOMÁRKOVÁ, Růžena. *Psychologie reklamy*. 1.vydání. Praha: Grada a.s., 2000. s. 115-116.

⁷⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související. Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. s.137.

⁷⁶ v souladu se zněním §1 písm. k zákona 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, ve znění pozdějších předpisů, se za skryté titulky považuje text v českém jazyce, který je synchronizovaný se zvukovou stopou a zachycuje, popřípadě identifikuje, jak mluvený projev, tak ostatní zvuky, které osobám sluchově postiženým dokreslují situaci a umožňují orientaci v ději

⁷⁷ Aktuální znění: §6 odst.4 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁸ POTŮČEK, Jan. *Začíná platit zákon o audiovizí a regulaci webu* [online]. Digizone.cz, 3.5.2010 [citováno dne 29.3.2012]. Dostupné na <<http://www.digizone.cz/clanky/zacal-platit-zakon-o-audiovizí-a-regulaci-webu/>>.

že RRTV učiní v této době písemnou výzvu k jejich zapůjčení, má poskytovatel AVMS na vyžádání povinnost tato média RRTV zapůjčit. Po zapůjčení těchto médií má poskytovatel AVMS na vyžádání vůči RRTV právo na náhradu nutných nákladů spojených s jejich zapůjčením⁷⁹. Kromě toho však má poskytovatel AVMS na vyžádání ještě zvláštní archivační povinnost podle §6 odst.6 ZoAVMSV, a to v případě, že bylo zahájeno řízení před orgánem veřejném moci, týkající se pořadu či AVOS, jež byly poskytnuty danou AVMS na vyžádání. Poskytovatel AVMS na vyžádání tedy musí na základě písemné výzvy orgánu veřejné moci, jež je příslušný, uchovat v náležitě technické kvalitě záznam těchto médií v podobě, ve které byly prezentovány, a to až do doby, než se ve věci vydá pravomocné rozhodnutí⁸⁰.

RRTV taktéž může písemně vyzvat poskytovatele AVMS na vyžádání k tomu, aby jí předložil vyjádření a informace nezbytné k její působnosti v případě výkonu dozoru v rámci přeshraniční spolupráce, ať už s orgány členských států EU či jiných subjektů. Poskytovatel AVMS na vyžádání má povinnost předložit vyjádření a jiné informace i v případě, kdy před písemnou výzvou RRTV předchází vyžádání si údajů od RRTV Ministerstvem kultury České republiky⁸¹.

6.2 Podpora evropské tvorby

Na první pohled by se mohlo zdát, že se jedná o další z nekonečné série závazků vůči EU, plynoucích z členství České republiky v této organizaci. Je nutno konstatovat, že v tomto případě se nejedná pouze o závazek vůči EU, případně mezi členskými státy EU navzájem, nýbrž v této oblasti hraje důležitou roli jiná proevropsky zaměřená mezinárodní organizace, a to Rada Evropy. Vyplývá to z definice pojmu „evropské dílo“, kterou v našem právním řádu najdeme v §46 odst.1 ZoRTV. Podle zmíněného ustanovení se za evropské dílo považuje:

- dílo pocházející z členských států EU
- dílo pocházející z jiného než členského státu EU za podmínky, že tento stát je signatářem Evropské úmluvy o přeshraniční televizi⁸²
- dílo vzniklé v koprodukcí v rámci uzavřené mezinárodní smlouvy v oblasti audiovizuálního odvětví mezi Evropskými společenstvími a třetími státy za

⁷⁹ Aktuální znění: §6 odst. 5 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁰ Aktuální znění: §6 odst. 6 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁸¹ Aktuální znění: §6 odst. 7 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁸² Evropská úmluva o přeshraniční televizi je dokument Rady Evropy, který byl sepsán 5.5.1989 ve Štrasburku, přičemž Česká Republika se k této mezinárodní smlouvě připojila 7.5.1999 v Budapešti a účinnosti pro ČR tato mezinárodní smlouva nabyla dne 1.3.2004. Ve sbírce mezinárodních smluv ji najdeme pod evidenčním číslem 57/2004 Sb.m.s. viz <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=ss04057&cd=77&typ=r>

podmínky, že konečný výsledek díla je v souladu s mezinárodní smlouvou, na základě které bylo toto dílo vyrobeno⁸³

Vymezení pojmu „evropské dílo“ však tímto nekončí. Kromě výše uvedeného je nutno ještě doplnit, že díla vyrobená v jiných než členských státech EU se budou za evropská díla považovat pouze tehdy, pokud v těchto třetích státech nejsou uplatňována diskriminační opatření vůči dílům pocházejících ze členských států EU, čímž je stanovena podmínka vzájemnosti uznávání děl⁸⁴. Za dílo pocházející z členského státu EU nebo ze signatářského státu Evropské úmluvy o přeshraniční televizi se považuje dílo, které bylo vytvořeno převážně autory a pracovníky mající bydliště v jednom či více členských státech EU či signatářů Evropské úmluvy o přeshraniční televizi za předpokladu, že dílo bylo vyrobeno výrobcem či výrobcí, jež jsou usazeni v jednom či více z uvedených států, výroba díla se uskutečnila pod dohledem a skutečnou kontrolou výrobce či výrobců z uvedených států, že podíl koproducentů z těchto států na nákladech výroby tohoto koprodukčního díla je převažující a koprodukce nebyla kontrolována výrobcem či výrobcí ze třetích států⁸⁵. Poslední uvedená podmínka platí i pro díla, jež byla vytvořena na základě dvoustranné smlouvy o koprodukci mezi členskými státy EU a třetími státy⁸⁶.

Povinnost podpory evropské tvorby se skládá ze dvou částí. Podle první části „*Poskytovatel AVMS na vyžádání je povinen tam, kde je to proveditelné, vyhradit pro evropská díla alespoň 10% z celkové počtu pořadů nabízených v katalogu pořadů své služby za sledované období*“⁸⁷ (1 kalendářní rok⁸⁸), přičemž se do tohoto podílu nezapočítávají pořady zpravodajské, soutěžní a záznamy sportovních událostí⁸⁹. Je ovšem otázkou, jak se posuzuje proveditelnost této povinnosti, čímž tedy nabývá dojem, že tento záměr zákonodárce není dotažen do detailu. Aby však povinnost podpory evropské tvorby ze strany poskytovatele AVMS na vyžádání byla považována za zcela splněnou, je třeba, aby poskytovatel AVMS na vyžádání vynaložil alespoň 1% z celkových výnosů z této služby ve sledovaném období na tvorbu evropských děl nebo úplatné nabytí práv k užití evropských děl prostřednictvím AVMS na vyžádání (druhá část povinnosti podpory evropské tvorby)⁹⁰.

⁸³ Aktuální znění: §46 odst.1 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁴ Aktuální znění: §46 odst. 2 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁵ Aktuální znění: §46 odst. 3 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁶ Aktuální znění: §46 odst. 4 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁷ Aktuální znění: §7 odst.1 alinea 1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁸ Aktuální znění: §7 odst.4 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁹ Aktuální znění: §7 odst.1 alinea 2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 239.

RRTV vyhodnocuje zprávu o způsobu plnění povinnosti podpory evropské tvorby ve sledovaném období, v níž poskytovatel AVMS mimo jiné také označí způsob, který zvolil pro podporu evropské tvorby podle §7 odst.2 ZoAVMSV a uvede konkrétní údaje o splnění této povinnosti. Tuto zprávu je poskytovatel AVMS na vyžádání povinen předložit RRTV do 30 dnů od konce sledovaného období⁹¹.

6.3 Povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání týkající se AVOS

Povinnosti týkající se AVOS jsou stanoveny v §8 ZoAVMSV. Než však přistoupíme k jednotlivým povinnostem, je třeba si nejdříve vysvětlit pojem AVOS. Definici pojmu „obchodní sdělení“ (dále jen „OS“) v našem právním řádu najdeme v §2 odst.1 písm.f ZoNSIS. Podle zmíněného ustanovení se za OS považuje každá forma sdělení, která je určena k přímé či nepřímé podpoře zboží, služeb, případně image⁹² podniku fyzické nebo právnické osoby, které vykonávají činnost podle §3 písm.f a g zákona 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace⁹³, případně osoby, které jsou podnikateli ve smyslu §2 odst.2 ObchZ. Kromě toho se za OS považuje také reklama podle RegRek⁹⁴. Za činnost podle §3 písm.f a g zákona o uznávání odborné kvalifikace se považuje činnost vzdělávacích zařízení⁹⁵.

V době, kdy byla účinná novela ZoNSIS č. 281/2009 Sb., se podle zmíněného ustanovení za OS nepovažovaly údaje umožňující přímý přístup k informacím o činnosti výše zmíněných osob a institucí. Dále bylo v souladu se zněním novely 281/2009 Sb. příkladmo uvedeno, že se za OS nepovažují zejména doménové jméno či adresa elektronické pošty. Kromě toho se také za dob účinnosti novely 281/2009 Sb. za OS nepovažovaly údaje o zboží, službách nebo pověsti výše uvedených osob, které získal uživatel nezávisle⁹⁶. v současné podobě §2 odst.2 písm.f ZoNSIS však tato omezení nejsou.

Na definici OS podle ZoNSIS navazuje ZoAVMSV tím, že ve svém §2 odst.1 písm.e definuje AVOS jako obrazovou sekvenci se zvukem či bez zvuku, primárně určenou k přímé či nepřímé propagaci zboží, služeb, případně obrazu na veřejnosti osob vykonávajících hospodářskou činnost, přičemž tato AVOS doprovází pořady nebo jsou do pořadů zahrnuta za

⁹¹ Aktuální znění: §7 odst. 3 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁹² je mírně zarážející, že anglický jazyk proniká už i do legislativy, a že tedy potlačování českého jazyka jak vidět nemá meze, ačkoli by se v tomto případě mohlo použít krásné české slovní spojení „dobré jméno“ či „dobrá pověst“

⁹³ celý název tohoto zákona je „zákon o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie“

⁹⁴ Aktuální znění: §2 písm.f zák. 480/2004 Sb., o NSIS, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁵ Aktuální znění: §3 písm.f a g zák. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁶ Historické znění: §2 písm.f zák. 480/2004 Sb., o NSIS, ve znění novely 281/2009 Sb.

úplatu nebo jinou obdobnou protihodnotu nebo za účelem vlastní propagace AVMS na vyžádání. AVOS mohou mít mnoho podob, přičemž zákon ve zmíněném ustanovení demonstrativně vyjmenovává formu reklamy podle RegRek a dále formy sponzorování či umístění produktu⁹⁷.

Je třeba poukázat na to, že jedním ze znaků AVOS podle ZoAVMSV je to, že jsou to obrazové sekvence se zvukem či bez zvuku, což jsou i pořady. AVOS jsou tedy v podstatě s trochou nadsázky v reakci na jejich délku „minipořady“, jejichž účelem je propagace zboží či služeb daného soutěžitele za účelem příznivého postavení v hospodářské soutěži. v §8 odst.1 ZoAVMSV jsou stanoveny náležitosti pro zobrazování AVOS, podle nichž je poskytovatel AVMS na vyžádání povinen zajistit, aby AVOS:

- *byla snadno rozpoznatelná*
- *nenarušovala lidskou důstojnost*
- *neobsahovala nebo nepodporovala diskriminaci z důvodu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace nebo jiného postavení*
- *nepodporovala chování ohrožující zdraví nebo bezpečnost*
- *nepodporovala chování vážně ohrožující ochranu životního prostředí*⁹⁸

V souvislosti s výše uvedeným bych jen rád zmínil, že prozatím jediná novela ZoAVMSV, tedy novela 302/2011 Sb., vložila do §8 odst.1 písm.c za slovo „rodu“ další slovní spojení, a to „zdravotního postižení“, „věku“ a „sexuální orientace“⁹⁹. Nepřipadá mi však správné, že tato slovní spojení nebyla přidána do §6 odst.2 alinea 2 ZoAVMSV a stejně tak se mi jeví jako jazykový nesmysl, když slovní spojení „jiného postavení“ po novele 302/2011 Sb. je v §8 odst.1 písm.c za slovním spojením „sexuální orientace“, ačkoli správně patří za slovo „rodu“, neboť sexuální orientace nepředstavuje žádné společenské postavení.

Dále jsou pro AVOS stanoveny určité zákazy a omezení. Podle §8 odst.2 ZoAVMSV jsou zakázána AVOS skrytá, AVOS týkající se cigaret a jiných tabákových výrobků a sdělení týkající se léčivých přípravků a léčebných postupů, které jsou v ČR dostupné pouze na lékařský předpis¹⁰⁰. z těchto druhů AVOS je určitě nutné si vysvětlit, co to jsou tzv. skrytá AVOS. v souladu s §2 odst.1 písm.f ZoAVMSV se za skryté AVOS považuje „slovní nebo

⁹⁷ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.e zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁸ Aktuální znění: §8 odst.1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁹ Aktuální znění: Čl.VI zák. 302/2011 Sb., kterým se mění zákon 483/1991 Sb., o České Televizi, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony

¹⁰⁰ Aktuální znění: §8 odst.2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

obrazová prezentace zboží, služeb, jména nebo názvu, ochranné známky nebo činnosti výrobce zboží nebo poskytovatele služeb v pořadech, jestliže poskytovatel audiovizuální mediální služby na vyžádání záměrně uvede takovou prezentaci s reklamním cílem a mohl by tak uvést veřejnost v omyl o povaze této prezentace“, přičemž tato prezentace je považována za záměrnou zejména v případě, kdy je prováděna za úplatu nebo jinou obdobnou protihodnotu¹⁰¹. Co se týče AVOS týkajících se alkoholických nápojů, nejsou úplně zakázána, nicméně jejich přenos je omezen v tom smyslu, že tato sdělení nesmějí být zaměřena na děti a mladistvé a nesmějí podporovat nestřídmou konzumaci těchto nápojů¹⁰².

Zakázána jsou také AVOS, která by nepříznivě ovlivnila fyzický, psychický a mravní vývoj dětí a mladistvých v tom smyslu, že by tato sdělení přímo nabádala děti a mladistvé ke koupi či pronájmu určitého výrobku nebo služby využívající jejich nezkušenosti nebo důvěřivosti, případně nabádala děti a mladistvé k přemlouvání rodičů a jiných osob ke koupi nabízeného zboží nebo služeb¹⁰³. Je poněkud zarážející, že v případě zákazu AVOS, která mají nabídat děti a mladistvé k přemlouvání rodičů a jiných osob ke koupi nabízeného zboží nebo služby, zákonodárce nezmínil taktéž přemlouvání k pronájmu zboží nebo služeb, tak jak to zmíněno v předchozím případě. Nejspíš zákonodárce počítá s tím, že děti a mladiství z důvodu jejich nulového příjmu si nebudou chtít pronajímat žádné zboží či službu, nicméně opak je pravdou. Jako příklad uvedu stále oblíbenější paušální smlouvy mobilních operátorů, kde se vlastně jedná o pronájem služby. Mohl by tedy nastat případ, kdy by mobilní operátor svým AVOS nabádal k tomu, aby se děti nebo mladiství pokusili přemluvit své rodiče, aby jim povolili s mobilním operátorem uzavřít paušální smlouvu. Je to nepochybně jednání narušující psychický a hlavně mravní vývoj dítěte, nicméně díky špatné legislativě takové jednání není protiprávní a tím pádem RRTV ani nemůže sankcionovat poskytovatele AVMS na vyžádání v případě, že by takové AVOS bylo v rámci jeho služby prezentováno. To je dle mého názoru nežádoucí jev v legislativě v oblasti AVMS na vyžádání.

Dále jsou zakázána AVOS, která jsou založena na využívání zvláštní důvěry dětí ke svým rodičům, učitelům nebo k jiným osobám, a sdělení, která bezdůvodně ukazují děti a mladistvé v nebezpečných situacích¹⁰⁴.

¹⁰¹ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.f zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰² Aktuální znění: §8 odst.3 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰³ Aktuální znění: §8 odst.4 písm. a) a b) zák. 132/2010Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁴ Aktuální znění: §8 odst.4 písm. c) a d) zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

6.4 Povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání v souvislosti se sponzorovanými AVMS na vyžádání a pořady

Sponzorování AVMS na vyžádání či jejího jednotlivého pořadu je definováno v §2 odst.1 písm.g ZoAVMSV. Pod sponzorováním se na základě zmíněného ustanovení rozumí jakýkoli příspěvek od fyzické či právnické osoby, která není poskytovatelem AVMS na vyžádání, provozovatelem televizního vysílání, ani výrobcem audiovizuálních děl, jenž je poskytnutý k přímému nebo nepřímému financování AVMS na vyžádání či jejich jednotlivých pořadů s cílem propagace sponzora. Takto lze propagovat jméno fyzické osoby či název právnické osoby sponzora, jeho ochrannou známku, výrobky, služby, činnosti a v neposlední řadě obraz sponzora na veřejnosti¹⁰⁵. Sponzorování se tímto dostává do pozice zvláštní formy AVOS¹⁰⁶.

V případě, že je poskytovatel AVMS na vyžádání ve své živnosti úspěšný tak, že jeho služba bude podporována různými sponzory, případně některé prezentované pořady budou sponzorovány, musí takovéto služby a pořady splňovat určité požadavky, které jsou stanoveny v §9 odst.1 ZoAVMSV. v tomto případě obsah AVMS na vyžádání a jednotlivých pořadů nesmí být ovlivněn způsobem, jímž by mohla být dotčena redakční odpovědnost a nezávislost poskytovatele AVMS na vyžádání, a dále nesmí AVMS na vyžádání a její jednotlivé pořady přímo nabídat ke koupi či pronájmu zboží nebo služeb, přičemž zákon demonstrativně uvádí, že zejména nesmí být za účelem propagace zboží či služby zvláště zmiňována¹⁰⁷.

Pokud je pořad z katalogu AVMS na vyžádání zcela nebo zčásti sponzorovaný, je poskytovatel AVMS na vyžádání povinen vždy na začátku a dále v průběhu nebo na konci zřetelně označit sponzora jménem nebo názvem, logem nebo jinou značkou, která odkazuje především na výrobky či služby daného sponzora, případně na charakteristický znak těchto výrobků či služeb. v případě, že sponzorování se týká celé AVMS na vyžádání, je poskytovatel této služby povinen existenci sponzorského příspěvku oznámit v rámci nabídky katalogu pořadů dané AVMS na vyžádání, přičemž musí v tomto oznámení označit jméno nebo název sponzora a uvést předmět jeho hlavní činnosti. Toto oznámení musí být uvedeno zřetelně v rámci katalogu pořadů alespoň po dobu 30 dnů¹⁰⁸. Fakt, že v případě sponzorování

¹⁰⁵ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.g zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁶ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 231.

¹⁰⁷ Aktuální znění: §9 odst.1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁸ Aktuální znění: §9 odst.4 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

celé AVMS na vyžádání nemá poskytovatel AVMS na vyžádání povinnost označit sponzora logem tak, jako v případě sponzorování pořadu, je zarážející, neboť v současné době se stává logo nejlepším rozpoznávacím znamením v hospodářské soutěži. Nicméně není to až tak zarážející jako fakt, že informace o existenci sponzorského příspěvku a o sponzorovi jako takovém mohou být po uplynutí doby 30 dnů staženy. Samozřejmě, že domluva mezi sponzorem a poskytovatelem AVMS na vyžádání může být jiná, nicméně tato úprava znevýhodňuje sponzory jakožto soutěžitele v hospodářské soutěži. Vzhledem k tomu, že sponzorské příspěvky jsou obvykle opakované, měly by dle mého názoru informace o existenci sponzorského příspěvku a o sponzorovi jako takovém být uvedeny do doby, než spolupráce mezi sponzorem a poskytovatelem AVMS na vyžádání bude ukončena.

Pro AVMS na vyžádání či její jednotlivé pořady je v §9 odst.2 ZoAVMSV stanoven zákaz být sponzorován osobami, jejichž hlavním předmětem činnosti je výroba nebo prodej tabákových výrobků¹⁰⁹. Určité omezení sponzorování AVMS na vyžádání a jejich jednotlivých pořadů platí také pro osoby, jejichž hlavním předmětem činnosti je výroba nebo distribuce léčivých přípravků, případně léčebné postupy. Podle §9 odst.3 ZoAVMSV lze propagovat jméno, název či dokonce obraz takového sponzora prostřednictvím AVMS na vyžádání nebo jejího jednotlivého pořadu na veřejnosti, nelze však propagovat ty léčivé přípravky a léčebné postupy, které jsou v České republice vázány na lékařský předpis¹¹⁰.

V §9 odst.5 ZoAVMSV je stanoven zákaz sponzorování zpravodajských a politicko-publicistických pořadů¹¹¹, což je pochopitelné, neboť kdyby bylo možné sponzorovat tyto pořady, mohlo by se velice snadno stát, že by došlo k ovlivňování informací, jež mají být prezentovány, případně by mohlo dokonce docházet k cenzuře, která je podle článku 17 odst.3 Listiny základních práv a svobod nepřipustná¹¹².

6.5 Povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání při umístění produktu

Než přistoupíme k výčtu jednotlivých povinností, je třeba si nejdříve vysvětlit, co je umístění produktu, známé také pod anglickým označením „*product placement*“. Definicí umístění produktu najdeme v §2 odst.1 písm.h ZoAVMSV. Podle tohoto ustanovení se za umístění produktu považuje „*jakákoli podoba AVOS, které spočívá v začlenění výrobku, služby, ochranné známky, která se k výrobku nebo službě váže, nebo zmínky o výrobku nebo*

¹⁰⁹ Aktuální znění: §9 odst.2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁰ Aktuální znění: §9 odst.3 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹¹¹ Aktuální znění: §9 odst.5 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹¹² Aktuální znění: čl.17 odst.3 ústavního zák. 2/1993 Sb., LZPS, ve znění pozdějších předpisů

službě do pořadu za úplatu nebo obdobnou protihodnotu“¹¹³ Pro lepší vysvětlení pojmu umístění produktu vkládám názorný obrázek¹¹⁴.

Obrázek 2 Umístění produktu

Takto tedy může vypadat umístění produktu. Na obrázku vidíte populární postavu Dr. House, jak používá Macbook od Apple.

V oblasti AVMS na vyžádání platí v souladu s §10 odst.1 ZoAVMSV omezení, že umístění produktu v pořadech v rámci těchto služeb je přípustné pouze:

- *v kinematografických dílech, ve filmech a seriálech vytvořených pro audiovizuální mediální služby na vyžádání nebo pro televizní vysílání, ve sportovních a zábavných pořadech, a to za podmínky, že se nejedná o pořady pro děti, nebo*
- *v případech, kdy se neprovádí žádná platba, ale pouze se bezplatně poskytuje určité zboží nebo služby, zejména rekvizity nebo ceny pro soutěžící s cílem jejich využití v pořadu*¹¹⁵

Kromě toho pro pořady, v nichž je umístění produktu přípustné, platí určité požadavky, jež jsou stanoveny v §10 odst.2 ZoAVMSV. Obsah těchto pořadů nesmí být ovlivněn tak, aby tím byla dotčena nezávislost a redakční odpovědnost poskytovatele AVMS na vyžádání. Dále

¹¹³ Aktuální znění: §2 odst.1 písm.h zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁴ POTŮČEK, Jan. Začíná platit zákon o audiovizi a regulaci webu [online]. Digizone.cz, 3.5.2010 [citováno dne 29.3.2012]. Dostupné na <<http://www.digizone.cz/clanky/zacal-platit-zakon-o-audiovizi-a-regulaci-webu/>>.

¹¹⁵ Aktuální znění: §10 odst.1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

pak pořady, v nichž je produkt umístěn, nesmějí přímo nabídat ke koupi či pronájmu tohoto umístěného produktu, ať už se jedná o zboží či službu, přičemž je příkladmo uvedeno ve zmíněném ustanovení, že nesmí být tento produkt zvláště zmiňován za účelem propagace a dále je v tomto ustanovení stanoveno, že umístěný produkt nesmí být v pořadech nepatřičně zdůrazňován¹¹⁶. Domnívám se, že nepatřičné zdůrazňování a zvláštní zmiňování umístěného produktu za účelem propagace je de facto vyjádření stejného záměru, tudíž si myslím, že část týkající se „nepatřičného zdůrazňování umístěného produktu“ nemusela být v §10 odst.2 ZoAVMSV uvedena. Jinak si lze povšimnout, že požadavky na AVMS na vyžádání a pořady, v nichž je umístěn určitý produkt jsou shodné, jako požadavky na sponzorované AVMS na vyžádání či pořady.

Pořady obsahující umístění produktu musí být poskytovatelem AVMS na vyžádání zřetelně označeny jako pořady obsahující umístění produktu, aby diváci nemohli být uvedeni v omyl o povaze těchto pořadů. Tyto pořady musí být takto označeny na začátku, na konci a v případě přerušování reklamou po skončení reklamy. Tuto povinnost poskytovatel AVMS na vyžádání nemá v případě, že nevyrobil či nezadal výrobu daného pořadu s umístěním produktu. Tuto povinnost nemá poskytovatel ani v případě, kdy pořad s umístěním produktu nevyrobila či na něj nezadala výrobu osoba, která je ve vztahu k poskytovateli AVMS na vyžádání v postavení osoby ovládající nebo ovládané podle §66a ObchZ¹¹⁷. Pro stručné vysvětlení lze uvést, že v souladu se zněním §66a odst.2 ObchZ se za ovládající osobu považuje fyzická či právnická osoba, která fakticky či právně vykonává přímý nebo nepřímý rozhodující vliv na provozování nebo řízení podniku jiné fyzické či právnické osoby, kteráž se tímto dostává do postavení ovládané osoby¹¹⁸.

V §10 odst.4 ZoAVMSV je vyjádřen zákaz, podle kterého nesmějí pořady obsahovat umístění produktu týkající se tabákových výrobků a osob, jejichž hlavní činností je výroba nebo prodej tabákových výrobků, a dále nesmějí pořady obsahovat umístění produktů týkající se léčivých přípravků či léčebných postupů, které jsou v České republice dostupné pouze na lékařský předpis¹¹⁹. Je nutno ovšem říci, že v souladu s §19 odst.2 ZoAVMSV se tyto povinnosti nevztahují na pořady, které byly vyrobeny do konce roku 2009¹²⁰.

¹¹⁶ Aktuální znění: §10 odst.2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁷ Aktuální znění: §10 odst.3 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁸ Aktuální znění: §66a odst.2 zák. 513/1991 Sb., Obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁹ Aktuální znění: §10 odst.4 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁰ Aktuální znění: §19 odst.2 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

7 Svoboda projevu a právo na informace v souvislosti s AVMS na vyžádání

Aby mohla média (včetně AVMS na vyžádání) ve společenském životě správně fungovat, musí pro ně existovat určité demokratické záruky, že do jejich činnosti nebude nepřiměřeně zasahovat stát a jeho orgány. Těmito zárukami, jež jsou s oblastí právní regulace médií neodmyslitelně spjaty, jsou právo na svobodu projevu a právo na informace.

7.1 Svoboda projevu a právo na informace obecně

K právu na svobodu projevu se v minulosti vyjadřovalo mnoho právních filozofů, přičemž se většinou tito myslitelé shodli na tom, že svobodu projevu chápou jako prostředek člověka sloužící k vlastní seberealizaci, hledání pravdy a participaci na veřejné moci¹²¹. Osobně bych právo na svobodu projevu definoval jako právo na svobodné vyjadřování svých názorů beze strachu z pronásledování za tyto názory, pokud neohrožují zájmy demokratické společnosti, jako jsou právo na ochranu bezpečnosti, právo na ochranu veřejného zdraví, právo na ochranu na osobnosti, případně též právo na příznivý fyzický, psychický a mravní vývoj dětí.

Se svobodou projevu je neodmyslitelně spjato právo na informace. Obsahem práva na informace je to, že každý má právo být informován o záležitostech veřejného i neveřejného zájmu, přičemž má současně právo na přístup k informacím. z toho plyne, že každý má právo být informován, tudíž poskytovatel informací má povinnost tyto informace sdělit za podmínky, že tyto informace nejsou označeny jako utajované skutečnosti, obchodní tajemství, či informace o majetkových poměrech osoby, získaných na základě zákonů z oblasti finančního práva a práva sociálního zabezpečení¹²².

7.2 Ústavní a mezinárodněprávní zakotvení svobody projevu a práva na informace

Co se týče zakotvení těchto práv na ústavní úrovni, jejich obecné vymezení najdeme v čl.17 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“). Pro účely této diplomové práce bych zmínil čl.17 odst.2 LZPS, který uvádí, že každý má právo vyjadřovat své názory všemi možnými formami komunikace (včetně obrazové) a stejně tak má každý právo „svobodně

¹²¹ BARTOŇ, Michal: *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha: Leges, 2010. s. 11-14.

¹²² HERCZEG, Jiří: *Meze svobody projevu*. Praha: Orac, 2004, s. 13-14.

vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu¹²³. a dále bych zmínil ještě čl.17 odst.4 LZPS, ve kterém jsou stanoveny limity těchto základních práv. Omezení těchto základních práv lze v souladu se zmíněným článkem provést pouze zákonem, přičemž důvody pro tato omezení mohou být právo na ochranu osobnosti, ochrana bezpečnosti (ať už státu či veřejná bezpečnost), ochrana veřejného zdraví a ochrana příznivého fyzického, psychického a mravního vývoje dětí¹²⁴.

Zakotvení těchto základních práv na úrovni mezinárodního práva veřejného je velmi bohaté. Vzorem pro dokumenty upravující základní lidská práva se nepochybně stala Všeobecná deklarace lidských práv. Tento právně nezávazný dokument zakotvuje svobodu projevu i právo na informace v čl.19¹²⁵. Omezení těchto práv (čl.29 Všeobecné deklarace lidských práv) může být stanoveno pouze zákonem za účelem „uznávání a zachovávání práv a svobod ostatních a vyhověno spravedlivým požadavkům morálky, veřejného pořádku a obecného blaha v demokratické společnosti“¹²⁶.

Dalším dokumentem zakotvujícím tato základní lidská práva je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (dále jen „MPOPP“). Shodou okolností jsou tato základní lidská upravena taktéž v čl.19, přičemž vymezení těchto základních práv v MPOPP je velmi podobné vymezení ve Všeobecné deklaraci lidských práv. Velice podobné je i stanovení omezení těchto základních práv¹²⁷.

V současné době patrně nejvýznamnějším mezinárodněprávním dokumentem v oblasti lidských práv je Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“), kterážto je dokumentem Rady Evropy. EÚLP upravuje právo na svobodu projevu a právo na informace v čl.10, přičemž zajímavostí je, že zmiňuje možnost států vyžadovat udělování povolení rozhlasovým, televizním a filmovým společnostem¹²⁸. Na udělování povolení poskytovatelům AVMS na vyžádání však EÚLP zatím nemyslí, ostatně jako naši zákonodárci. Co se týče omezení těchto práv, EÚLP je v čl.10 definuje poněkud širěji než předchozí dokumenty.

Nesmíme však opomenout, že ČR je od 1.5.2004 jedním z členských států EU, tudíž na ni dopadají právní předpisy tohoto supranacionálního společenství. Určitě je třeba zmínit

¹²³ Aktuální znění: čl.17 odst.2 úst. Zák. 2/1993 Sb., LZPS, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁴ Aktuální znění: čl.17 odst.4 úst. Zák. 2/1993 Sb., LZPS, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁵ BARTOŇ, Michal. *Svoboda projevu: principy, meze, garance*. Praha: Leges, 2010. s.30-31.

¹²⁶ Aktuální znění: čl.29 Všeobecné deklarace lidských práv

¹²⁷ BARTOŇ, Michal. *Svoboda projevu: principy, meze, garance*. Praha: Leges, 2010. s.31

¹²⁸ Aktuální znění: čl.10 odst.1 EÚLP

Listinu základních práv EU¹²⁹ (dále jen „LZPEU“), která stanovuje právo na svobodu projevu a právo na informace ve svém čl.11. Limity těchto práv jsou obsaženy v čl.52 odst.3 LZPEU, který stanovuje: *„Pokud tato listina obsahuje práva odpovídající právům zaručeným Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá uvedená úmluva. Toto ustanovení nebrání tomu, aby právo Unie poskytovalo širší ochranu“*¹³⁰. To znamená, že EÚLP slouží jako vodítko pro LZPEU.

7.3 Konkrétní omezení svobody projevu a práva na informace

v ZoAVMSV

ZoAVMSV jakožto zákon regulující tento specifický druh mediálních služeb stanovuje četná omezení svobody projevu a jsou zde stanovena i určitá pravidla vztahující se k právu na informace. Omezení svobody projevu spočívají v tom, že poskytovatel AVMS na vyžádání je odpovědný za to, že jeho služba, jednotlivý pořad či dokonce AVOS nebudou z jakéhokoli hlediska diskriminační, čímž je zákonem stanoveno omezení svobody projevu z důvodu veřejné a státní bezpečnosti. Další omezení svobody projevu shledávám v omezení přístupu dětí a mladistvých k AVMS na vyžádání, jednotlivým pořadům či AVOS, jež obsahují hrubé samoučelné násilí nebo pornografii, čímž je zákonem vyjádřen zájem na ochraně příznivého fyzického, psychického a mravního vývoje dětí a mladistvých.

Stejně tak za omezení svobody projevu považují to, že se v AVMS na vyžádání nesmí objevit jakákoliv forma reklamy na cigarety nebo léčivé přípravky a postupy, které jsou v ČR vázány na lékařský předpis, čímž je vyjádřen zájem na ochraně zdraví. Reklamy na alkoholické nápoje jsou v rámci AVMS na vyžádání omezeny tak, že nesmí být zaměřeny na děti a mladistvé a nesmí tuto skupinu osob vyzývat k nestřídmé konzumaci alkoholických nápojů, čímž je zákonem vyjádřen jednak zájem na příznivém fyzickém, psychickém a mravním vývoji dětí a mladistvých, stejně tak jako zájem na ochraně zdraví těchto osob. Nutno ovšem dodat, že úprava tohoto druhu AVOS není dostatečná (podrobněji v kapitole 8).

Co se týče práva na informace, to je v ZoAVMSV vyjádřeno již v tom, že RRTV vede evidenci poskytovatelů AVMS na vyžádání, přičemž každý může do této evidence nahlížet, pořizovat si z ní opisy či výpisy, a navíc RRTV má povinnost zpřístupnit tuto evidenci způsobem umožňujícím dálkový přístup. Stejně tak poskytovatelé AVMS na vyžádání mají povinnost v rámci své služby uvádět určité údaje.

¹²⁹ Dostupná také na <<http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/hm/C2007303CS.01000101.htm>>.

¹³⁰ Legislativa EU: čl.52 odst.3 LZPEU

8 Srovnání regulace AVMS na vyžádání a televizního vysílání

AVMS na vyžádání a televizní vysílání mají mnohé společné rysy. Jejich hlavním společným znakem je jejich účel, tj. poskytování pořadů za účelem zábavy, vzdělávání se a informování. Za zmínku stojí i jejich podobnost, která je zmíněna jak v legislativě EU, tak v ZoAVMSV. Jedním ze znaků pořadu podle §2 odst.1 písm.b ZoAVMSV je i to, že jeho podoba a obsah jsou srovnatelné s obsahem televizního vysílání. Jejich podobnost má za následek to, že poskytovatelé AVMS na vyžádání a provozovatelé televizního vysílání spolu soupeří v hospodářské soutěži. Existují však znaky, díky kterým se tyto služby navzájem od sebe liší, čímž si tedy každá služba zachovává určitou míru jedinečnosti.

8.1 Rozdíl v možnosti přístupu uživatele

Pravděpodobně nejzásadnější rozdíl mezi AVMS na vyžádání a televizním vysíláním shledávám v možnosti sledování pořadů prostřednictvím zmíněných služeb. Pro televizní vysílání je charakteristické to, že provozovatelem nebo osobou jím pověřenou je poměrně rigidně stanoven program sestávající z jednotlivých položek, tedy pořadů a AVOS. Každý pořad a AVOS se tedy stává součástí určitého záměrného časového uspořádání¹³¹, což znamená, že pokud uživatel televizního vysílání (divák) chce shlédnout svůj oblíbený pořad, musí tak učinit v časovém okamžiku určeném provozovatelem televizního vysílání či jím pověřenou osobou¹³². a je nutno dodat, že provozovatel televizního vysílání může rozhodnout o neodvysílání stanoveného pořadu, např. díky mimořádným událostem v podobě mimořádného zpravodajství. v oblasti AVMS na vyžádání však platí jiná situace. Poskytovatel této služby sice na základě výběru svého nebo osoby jím pověřené určuje, které pořady či AVOS budou v rámci jeho služby prezentovány. Neurčuje však žádné časové uspořádání prezentace jednotlivých pořadů či AVOS, což znamená, že nevytváří program, nýbrž katalog pořadů, z něhož si uživatel této služby sám na základě svých preferencí vybírá pořady, které má zájem zhlédnout. Tím tedy dochází k tomu, že časové uspořádání prezentace jednotlivých pořadů si určuje sám uživatel AVMS na vyžádání¹³³, přičemž sám rozhoduje také o tom, zda sledování pořadu z jakéhokoli důvodu přeruší či dokonce ukončí, nebo

¹³¹ Aktuální znění: §2 odst. 1 písm. g) a j) zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

¹³² ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 7.

¹³³ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 230.

naopak zda si po shlédnutí pořadu zvolí ke zhlédnutí další pořad¹³⁴. Obvykle si však uživatel AVMS na vyžádání nevybírará zda, shlédne či neshlédne AVOS, protože ta bývají většinou přiřazena k pořadům.

8.2 Rozdíl ve vzniku oprávnění odpovědné osoby

Další poměrně podstatný rozdíl mezi AVMS na vyžádání a televizním vysíláním nalézám ve způsobu vzniku oprávnění k poskytování zmíněných služeb. Oprávnění k provozování televizního vysílání může podle současného českého právního řádu vzniknout třemi způsoby, a to ze zákona, na základě licence, nebo na základě registrace. Ze zákona provozuje v současné době televizní vysílání Česká televize, která byla zřízena zákonem 483/1991 Sb., o České televizi¹³⁵. Ostatní provozovatelé televizního vysílání musí požádat RRTV o udělení licence v případě provozování původního televizního vysílání, nebo musí k RRTV podat přihlášku k registraci v případě provozování převzatého vysílání. ZoRTV v §2 odst.1 písm.b nabízí definici převzatého vysílání, přičemž za něj považuje „*příjem vysílání původních televizních programů nebo jejich podstatných částí, včetně služeb přímo souvisejících s programy nebo s podstatnými částmi programu, a jejich současné, úplné a nezměněné šíření pro veřejnost prostřednictvím sítí elektronických komunikací*“¹³⁶. Licence a registrace jsou povoleními k tomu, aby provozovatel mohl poskytovat vysílání pořadů a AVOS. Pro udělení licence nebo registrace je ZoRTV stanovena řada podmínek, přičemž RRTV může žádost o udělení licence nebo přihlášku k registraci zamítnout, jestliže provozovatel televizního vysílání tyto podmínky nesplňuje. v případě AVMS na vyžádání se tak stát nemůže, protože pro ně platí evidenční princip. Poskytovatelé AVMS na vyžádání mají totiž pouze oznamovací povinnost o tom, že jim vzniklo živnostenské oprávnění k poskytování AVMS na vyžádání, přičemž v tomto oznámení je nutno uvést den, kdy má být poskytování AVMS na vyžádání započato¹³⁷. Poskytování AVMS na vyžádání nepodléhá žádnému povolení ze strany RRTV, podléhá však režimu udělení živnostenského oprávnění. Poté, co je živnostenské oprávnění uděleno a poskytovatel AVMS na vyžádání zašle RRTV oznámení s údaji stanovenými §5 odst.1 ZoAVMSV, provede RRTV zápis této služby do Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání. v tomto případě bych ještě chtěl zdůraznit fakt, že poskytování AVMS na vyžádání je tedy evidentně živností na rozdíl od provozování

¹³⁴ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Linde, 2010. s.78

¹³⁵ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. rozšířené vydání. Praha: Aleš Čeněk, s r.o., 2007. s.43

¹³⁶ Aktuální znění: §2 odst.1 písm. b zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

¹³⁷ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 236.

televizního vysílání, které jako takové živností není. Televizní vysílání je z působnosti ŽZ vyloučeno¹³⁸.

8.3 Rozdíly v povinnostech provozovatelů televizního vysílání a poskytovatelů AVMS na vyžádání vztahujících se k pořadům

Provozovatelé televizního vysílání mají oproti poskytovatelům AVMS na vyžádání povinnosti, které právní úprava AVMS na vyžádání neobsahuje. Jsou dokonce povinnosti, které obsahuje jak právní úprava AVMS na vyžádání, tak i právní úprava televizního vysílání, nicméně pro provozovatele televizního vysílání v rámci těchto povinností platí přísnější pravidla.

Vezmu-li to v pořadí, ve kterém jsou povinnosti stanoveny v ZoRTV, jako první je v ZoRTV stanovena povinnost provozovatelů televizního vysílání zajistit, „*aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě*“¹³⁹. Poskytovatelé AVMS na vyžádání takovou povinnost nemají. Je tomu tak proto, že zde má uživatel na rozdíl od televizního vysílání rozhodující vliv na výběr pořadů podle svých subjektivních preferencí¹⁴⁰. Stejně tak má možnost danou AVMS na vyžádání neužívat vůbec, pokud se mu informace v ní jeví neobjektivní či nevyvážené.

Další povinnost provozovatelů televizního vysílání, kterou chci zmínit, je ta, že jsou povinni sestavovat programovou skladbu tak, aby byla nastolena vyvážená nabídka pořadů „*pro všechny obyvatele se zřetelem na jejich věk, pohlaví, barvu pleti, víru, náboženství, politické či jiné smýšlení, národnostní, etnický nebo sociální původ a příslušnost k menšině*“¹⁴¹. Poskytovatelé AVMS na vyžádání však nemají povinnost sestavit katalog pořadů tak, aby vytvářel vyváženou nabídku pořadů pro všechny obyvatele. Poskytovatelům AVMS na vyžádání na rozdíl od provozovatelů televizního vysílání je tak dána možnost se zaměřit na poskytování určitého druhu pořadů. Dovedu si představit, že by existovala AVMS na vyžádání poskytující např. výhradně přírodovědné pořady. Považuji za správné, že poskytovatelé AVMS na vyžádání takovou možnost mají, neboť jako živnostníci jistě mají

¹³⁸ Aktuální znění: §3 odst.3 písm.o zák. 455/1991 Sb., Živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

¹³⁹ Aktuální znění: §31 odst.3 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁰ POUPEROVÁ, Olga. Návrh zákona o AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č.7, s.II (aktualita).

¹⁴¹ Aktuální znění: §31 odst.4 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

právo rozhodovat se o svém podnikatelském záměru. a navíc jak jsem zmínil výše, jsou to především uživatelé, kteří si rozhodují o své vlastní „programové skladbě“.

Provozovatelé televizního vysílání mají též povinnost zajistit, „*aby vysílané pořady nepropagovaly válku nebo neličily krutá nebo jinak nelidská jednání takovým způsobem, který je jejich zlehčováním, omlouváním nebo schvalováním*“¹⁴². Tento zákaz se v ZoAVMSV nevyskytuje, což je dle mého názoru chyba, neboť takové jednání je v rozporu se zájmem na ochraně bezpečnosti státu. Domnívám se tedy, že povinnost zákazu propagace války a líčení jiných krutých jednání způsobem, jež je zlehčuje, omlouvá či schvaluje, by měla být stanovena i pro poskytovatele AVMS na vyžádání.

Poskytovatelé AVMS na vyžádání jsou oproti provozovatelům televizního vysílání zvýhodněni také v tom směru, že jejich služby mohou obsahovat i pořady obsahující pornografii či hrubé samoučelné násilí. Provozovatelé televizního vysílání nesmí takové pořady do vysílání zařazovat vůbec, aby nebyl příznivý fyzický, psychický a mravní vývoj dětí byť jen ohrožen¹⁴³. Poskytovatelé AVMS na vyžádání však musí provést účinná opatření, aby se k pořadům obsahujícím pornografii či hrubé samoučelné násilí nedostali nedospělí uživatelé¹⁴⁴. s tímto řešením se ztotožňuji.

V televizním vysílání nesmí být bezdůvodně zobrazovány „*osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost*“¹⁴⁵. Tento zákaz v ZoAVMSV chybí, respektive pouze u AVOS je stanoveno, že nesmí narušovat lidskou důstojnost. u pořadů však žádný takový zákaz stanoven není. Nechápu, proč je úprava AVMS na vyžádání v tomto směru téměř nulová.

V případě naléhavého veřejného zájmu má provozovatel televizního vysílání povinnost na žádost státních orgánů a orgánů územní samosprávy poskytnout „*nezbytný vysílací čas pro důležitá a neodkladná oznámení v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, stavu ohrožení státu, válečného stavu, nebo opatření na ochranu veřejného zdraví*“¹⁴⁶. ZoAVMSV nezakotvuje povinnost zařadit do katalogu pořadů na žádost státního orgánu nebo orgánu územní samosprávy pořad, který by obsahoval tato důležitá a neodkladná oznámení, což osobně považuji za chybu. Každý totiž nemá čas sledovat televizní vysílání a je možné, že někomu takové důležité a neodkladné oznámení může uniknout. AVMS na vyžádání a jim

¹⁴² Aktuální znění: §32 odst.1 písm.b zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴³ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související. Komentář*. 2. vydání.. Praha: C.H.Beck, 2009. s.137.

¹⁴⁴ POUPEROVÁ, Olga. AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 10, s.350-356.

¹⁴⁵ Aktuální znění: §32 odst.1 písm.f zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁶ Aktuální znění: §32 odst.1 písm.k zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

podobné služby informační společnosti jsou však stále populárnější a domnívám se, že většina lidí si pro ně denně vymezí alespoň 30 minut. v takovém případě by jistě bylo vhodné, kdyby pro poskytovatele AVMS na vyžádání existovala povinnost zařadit na žádost státních orgánů nebo orgánů územní samosprávy pořady s těmito oznámeními do svých katalogů pořadů, přičemž by ještě museli tento pořad označit tak, aby bylo jasné, že jeho zhlédnutí je urgentní a zajistit zjednodušený přístup k tomuto pořadu, například vložení odkazu na tento pořad na úvodní stránce AVMS na vyžádání.

Otázku zpřístupnění pořadů pro osoby se sluchovým či zrakovým postižením řeší jak ZoRTV, tak ZoAVMSV. Řešení, jež jsou v těchto zákonech nastolena, jsou však rozdílná. Podle §32 odst.2 ZoRTV má provozovatel celoplošného televizního vysílání s licencí povinnost opatřit alespoň 15% vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky pro sluchově postižené osoby, a dále má povinnost zpřístupnit alespoň 2% vysílaných pořadů pro osoby zrakově postižené. Česká televize má povinnost opatřit alespoň 70% vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky, dále povinnost vyrobit či alespoň simultánně překládat 2% vysílaných pořadů do českého znakového jazyka (to vše pro osoby neslyšící) a v neposlední řadě má povinnost zpřístupnit alespoň 10% vysílaných pořadů pro zrakově postižené osoby¹⁴⁷. Poskytovatelé AVMS na vyžádání jsou sice taktéž povinni zpřístupnit pořady pro osoby sluchově či zrakově postižené, ovšem v jejich případě není stanovena žádná minimální kvóta užití prostředků pro zpřístupnění pořadů pro tyto osoby. Jsou omezeni pouze kritériem účelnosti, což je dle mého názoru velmi neurčité. Myslím si, že i poskytovatelům AVMS na vyžádání by měla být stanovena určitá minimální kvóta, tak jako provozovatelům televizního vysílání.

Poskytovatelé AVMS na vyžádání i provozovatelé televizního vysílání jsou vázáni též povinností podpory evropské tvorby. Každý provozovatel televizního vysílání je povinen vyhradit pro evropská díla nadpoloviční podíl celkového vysílacího času a pro evropská díla vyrobena nezávislými výrobci alespoň 10% celkového vysílacího času každého svého programu, přičemž musí tak učinit pokud je to proveditelné¹⁴⁸. Kritérium proveditelnosti nás navádí k tomu, že stanovení podílů evropské tvorby v televizním vysílání je spíše cílem nežli závazným ustanovením. Tyto normy se tedy uplatní tam, „*kde je to vhodné v závislosti na situaci jednotlivého provozovatele televizního vysílání*“¹⁴⁹. Povinnost podpory evropské

¹⁴⁷ Aktuální znění: §32 odst.2 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁸ Aktuální znění: §42 a §43 odst.1 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁹ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 136-137.

tvorby splní provozovatel televizního vysílání i tehdy, pokud vynakládá alespoň 10% ze svého programového rozpočtu na výrobu nebo nákup evropských děl vyrobených nezávislymi výrobci, přičemž „z takto stanovené částky je povinen vynaložit alespoň 10% na díla, od jejichž prvního zveřejnění neuplynulo více než 5 let“¹⁵⁰. Úprava ZoAVMSV se od této úpravy liší hned v několika hlediscích. ZoAVMSV zná pouze pojem „evropské dílo“, nikoli však „evropské dílo vyrobené nezávislým výrobcem“. Tím je tedy v §7 odst.1 ZoAVMSV stanovena povinnost poskytovatele AVMS na vyžádání vyhradit pro evropská díla alespoň 10% z celkového počtu pořadů nabízených v katalogu pořadů dané služby. Není zde řeč o nezávislé tvorbě. i pro poskytovatele AVMS na vyžádání tato povinnost platí pouze v případě, kdy je to proveditelné. Zohledňuje se tu, zda je požadování plnění této povinnosti vhodné v závislosti na situaci jednotlivého poskytovatele AVMS na vyžádání. v případě AVMS na vyžádání se však povinnost považuje též za splněnou, pokud poskytovatel této služby vynaloží alespoň 1% celkových výnosů z této služby za kalendářní rok na tvorbu či úplatné nabytí práv k užití evropských děl prostřednictvím této služby. Regulace podpory evropské tvorby je v případě AVMS na vyžádání mírnější než regulace v televizním vysílání. To však vzhledem k povaze AVMS na vyžádání jakožto nelineárních služeb považují za proporcionální.

8.4 Absence institutu ochrany zdroje a obsahu informací v právní úpravě AVMS na vyžádání

ZoRTV obsahuje ve svém §41 institut, známý českému právu jako „ochrana zdroje a obsahu informací“¹⁵¹. Smyslem tohoto institutu je, že fyzické či právnické osoby, jež se podílely na získávání nebo zpracování informací pro uveřejnění nebo informací uveřejněných (v našem případě) v televizním vysílání, mají právo odepřít soudu, jinému státnímu orgánu nebo orgánu veřejné správy poskytnutí informace o původu nebo obsahu těchto informací, případně mají též právo odepřít těmto orgánům předložení nebo vydání věcí, z nichž by mohl být původ nebo obsah těchto informací zjištěn. Práva na ochranu zdroje a obsahu informací se však nelze dovolávat v případě, pokud by byl současně spáchán trestný čin nadržování (§366 TZ), nebo trestný čin nepřekažení trestného činu (§367 TZ), případně trestný čin neoznámení trestného činu (§368 TZ). Pro trestné činy podle §367 a §368 TZ jsou taxativně stanoveny

¹⁵⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. rozšířené vydání. Praha: Aleš Čeněk, s r.o., 2007. s.59

¹⁵¹ tento institut je mimo jiné obsažen i v ustanovení §16 zák. 46/2000 Sb., Tiskového zákona, ve znění pozdějších předpisů

výčty trestných činů, při jejichž nepřekážení či neoznámení vzniká trestní odpovědnost. „V ostatních případech by měla být ochrana zdroje a obsahu informací nedotknutelná“¹⁵².

Pro AVMS na vyžádání však právo na ochranu zdroje a obsahu informací neplatí, což dle mého názoru není správně. Mám za to, že AVMS na vyžádání nemusí nutně prezentovat zpravodajské či politicko-publicistické pořady, jež byly odvysílány v televizním vysílání, nýbrž může poskytovat i své vlastní zpravodajské či politicko-publicistické pořady. v tomto případě jsou poskytovatelé a jiné osoby podílející se na chodu AVMS na vyžádání znevýhodněni oproti provozovatelům a jiným osobám podílejících se na chodu televizního vysílání, kterým právo na ochranu zdroje a obsahu informací přísluší. Myslím, že by toto právo mělo být zahrnuto i v právní úpravě AVMS na vyžádání.

8.5 Rozdíly v oblasti AVOS

Zajímavostí je, že co se týče AVOS, v televizním vysílání nesmí provozovatelé zařazovat do vysílání ta „sdělení, v nichž účinkují hlasatelé, moderátoři a redaktori zpravodajských a politicko-publicistických pořadů“^{153c}. Účelem tohoto zákazu je vyloučit možnost oklamání spotřebitele tím, že by osoby obvykle přinášející seriózní informace a komentáře o věcech veřejného zájmu účinkovaly v přesvědčovacím procesu typickém pro reklamu a teleshopping¹⁵⁴. Za současného stavu nelze OS v televizním vysílání zakládat na důvěře široké veřejnosti v tyto osoby¹⁵⁵. Nelze OS koncipovat tak, že díky účinkování hlasatelů, moderátorů a redaktorů zpravodajských a politicko-publicistických pořadů ztrácí tato sdělení svůj všeobecně známý prvek, tzv. „obvyklé reklamní přehánění“. Není však vyloučeno, aby tyto osoby účinkovaly v AVOS šířených prostřednictvím AVMS na vyžádání. To se mi jeví jako poněkud paradoxní, neboť i zde je možnost oklamání spotřebitele v případě účinkování těchto osob v AVOS. Proto si myslím, že zákaz účinkování těchto osob v AVOS by měl být obsažen i v ZoAVMSV.

Velmi zvláštní situace je nastolena v oblasti AVOS týkajících se alkoholických nápojů. Zatímco úprava v §8 odst.3 ZoAVMSV si vystačí s tím, že tato sdělení nesmí být zaměřena na děti a mladistvé, a že tato sdělení nesmějí podporovat nestřídmou konzumaci alkoholických nápojů, úprava v §52 ZoRTV je daleko přísnější.

¹⁵² POUPEROVÁ, Olga. Ochrana zdroje a obsahu informací. *Správní právo*, 2006, roč. 39, č.1, s.91-100.

¹⁵³ Aktuální znění: §48 odst.1 písm.c zák. 231/2001 Sb., o RTV

¹⁵⁴ CHALOUPOKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Regulace reklamy. Komentář*. Praha: C.H.Beck, 2009, s.67.

¹⁵⁵ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 142

Podle tohoto ustanovení nesmějí OS týkající se alkoholických nápojů:

- „být zaměřeny speciálně na děti a mladistvé nebo zobrazovat děti a mladistvé konzumující alkoholické nápoje,
- spojovat spotřebu alkoholických nápojů se zvýšenými tělesnými výkony nebo řízením vozidla,
- vytvářet dojem, že spotřeba alkoholických nápojů přispívá ke společenskému nebo sexuálnímu úspěchu,
- tvrdit, že alkoholické nápoje mají léčebné, stimulační nebo uklidňující účinky nebo že jsou prostředkem řešení osobních konfliktů,
- podporovat nestřídmou spotřebu alkoholických nápojů nebo ukazovat abstinenci nebo umírněnost v požívání alkoholických nápojů v nepříznivém světle,
- zdůrazňovat vysoký obsah alkoholu jako pozitivní kvalitu alkoholického nápoje“¹⁵⁶.

Podobnou právní úpravu s menšími stylistickými odchylkami nabízí též §4 RegRek¹⁵⁷.

Je velmi zarážející, že úprava AVOS týkající se alkoholických nápojů je v případě AVMS na vyžádání tak mírná, řekl bych až benevolentní. JUDr. Aleš Rozehnal, Ph.D. dokonce píše, že přísnější pravidla upravující AVOS se pro případ AVMS na vyžádání nejeví jako důvodná. Dále však píše, že poskytovatelé AVMS na vyžádání jsou povinni při zařazování těchto sdělení zkoumat, zda se nejedná o výslovně zakázaná AVOS, přičemž při posuzování mají klást důraz „na základní principy ochrany morálky, zdraví, spotřebitele a bezpečnosti“¹⁵⁸.

Tím si dle mého názoru doktor Rozehnal protirečí, protože například pokud by AVOS týkající se alkoholických nápojů spojovalo jejich spotřebu se zvýšenými tělesnými výkony nebo řízením vozidla, došlo by tím k porušení principu ochrany zdraví a bezpečnosti. Stejně tak pokud by takové sdělení zdůrazňovalo vysoký obsah alkoholu jako pozitivní kvalitu alkoholického nápoje, došlo by tím k porušení principu ochrany spotřebitele. a AVOS, která by spojovala konzumaci alkoholických nápojů se zvýšeným společenským či sexuálním úspěchem, nebo která by tvrdila, že alkoholické nápoje mají léčebné, stimulační nebo uklidňující účinky, nebo že jsou prostředkem řešení osobních konfliktů, by byla dle mého názoru v rozporu s principem ochrany morálky. Stejně tak by v rozporu s principem ochrany morálky byla ta AVOS, která by abstinenci či umírněnost v požívání alkoholických nápojů ukazovala v nepříznivém světle.

¹⁵⁶ Aktuální znění: §52 zák. 231/2001 Sb., o RTV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁷ srov. §4 zák. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, v aktuálním znění

¹⁵⁸ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 240

Všechny shora uvedené příklady AVOS jsou ZoRTV výslovně zakázány, nikoliv však ZoAVMSV. v oblasti AVMS na vyžádání je tedy možné prezentovat výše uvedená AVOS, která jsou v rozporu s principy ochrany morálky, zdraví, spotřebitele a bezpečnosti. To ostatně potvrzuje i §17 ZoAVMSV, podle kterého nestanoví-li ZoAVMSV jinak, postupuje se při regulaci reklamy a sponzorování podle RegRek¹⁵⁹. Jak jsem popsal výše, §4 RegRek je svým obsahem téměř stejný s §52 zákona o RTV. ZoAVMSV ve svém §8 odst.3 však stanovuje jinou právní úpravu, což znamená, že se tedy nepoužije obecná právní úprava RegRek, nýbrž úprava ZoAVMSV¹⁶⁰.

Pokud však mají poskytovatelé AVMS na vyžádání skutečně zkoumat, zda AVOS není výslovně zakázáno, měli by se dle mého názoru řídit §8 odst.1 ZoAVMSV. Při tomto zkoumání mají klást důraz na principy ochrany morálky, zdraví, spotřebitele a bezpečnosti, které jsou vyjádřeny v §8 odst.1 ZoAVMSV (včetně zásady zákazu diskriminace a principu ochrany životního prostředí)¹⁶¹. AVOS musí být podle tohoto ustanovení snadno rozpoznatelná (princip ochrany spotřebitele), nesmí narušovat lidskou důstojnost (princip ochrany morálky), obsahovat či podporovat jakoukoli formu diskriminace¹⁶², podporovat chování ohrožující zdraví nebo bezpečnost podporovat chování vážně ohrožující ochranu životního prostředí. Mám za to, že by mohlo být možné, kdyby AVOS, jež jsem výše zmínil, byla zakázána podle §8 odst.1 ZoAVMSV. Zatím však neexistuje žádná judikatura na téma AVOS v AVMS na vyžádání, která by tento názor podpořila.

8.6 Rozdíl v sankcionování

ZoRTV a ZoAVMSV nabízí též rozdílné formy sankcionování. Oba dva zákony sice upravují udělování pokut v případě porušení povinností, nicméně ZoRTV nabízí daleko více postižitelných protiprávních jednání než ZoAVMSV. Kromě toho pro pokuty v ZoRTV jsou stanoveny dolní i horní hranice (výjimkou je §59 odst.5 ZoRTV, kde je stanovena jen horní hranice), zatímco pro pokuty v ZoAVMSV jsou stanoveny pouze horní hranice pokut. Nejvyšší možná pokuta, kterou může ZoRTV udělit v oblasti televizního vysílání je 10 000 000 Kč, zatímco v oblasti AVMS na vyžádání může udělit maximální pokutu

¹⁵⁹ Aktuální znění: §17 zák. 132/2010 Sb., o AVMS na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 260

¹⁶¹ srov. §8 odst.1 zák. 132/2010 Sb., o AVMSV, v aktuálním znění

¹⁶² zásada zákazu diskriminace je dle mého názoru zvláštním projevem principu ochrany morálky, neboť diskriminace z jakéhokoli důvodu je jev ve společnosti nežádoucí, tedy nemorální a v současné době díky vyvíjející se legislativě též protiprávní

2 000 000 Kč¹⁶³. a nejzásadnějším rozdílem v oblasti sankcionování je to, že RRTV může v případě televizního vysílání rozhodnout o pozastavení šíření převzatého vysílání, zrušení registrace či odnětí licence. Takové oprávnění RRTV v oblasti AVMS na vyžádání nemá, a to z toho důvodu, že poskytovatelé AVMS na vyžádání své služby neposkytují na základě licence, nýbrž na základě evidence.

8.7 Shrnutí

Právní úprava AVMS na vyžádání a právní úprava televizního vysílání si jsou svým obsahem podobné. Existují však odlišnosti, které jsem popsal výše. Kromě toho poskytovatel AVMS na vyžádání na rozdíl od provozovatele televizního vysílání není subjektem poplatku z reklamy, není vázán povinnostmi při vysílání událostí značného společenského významu, není povinen zpřístupnit ostatním poskytovatelům AVMS na vyžádání přístup ke krátkým zpravodajským výňatkům a nevážou se na něj povinnosti týkající se teleshoppingu. o těchto rozdílech jsem se chtěl zmínit jen formou jejich výčtu, neboť mi přijde proporcionální, že se na poskytovatele AVMS na vyžádání tyto povinnosti nevztahují. Zarážející je však fakt, že v právní úpravě AVMS na vyžádání chybí úprava institutů práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení. o absenci těchto institutů pojednám v následující kapitole.

¹⁶³ Maximální výše pokuty však neplatí pro všechny správní delikty uvedené v zákoně o RTV či zákona o AVMSV. Horní hranice pokut za správní delikty uvedené v těchto zákonech jsou stanoveny podle stupně škodlivosti těchto správních deliktů.

9 Ochrana osob dotčených AVMS na vyžádání

ZoAVMSV stanovuje právní rámec, podle kterého lze tyto služby poskytovat. Je zde stanoveno, co je to AVMS na vyžádání, za jakých podmínek vzniká oprávnění k poskytování AVMS na vyžádání, kdo vykonává dohled nad AVMS na vyžádání, povinnosti poskytovatelů AVMS na vyžádání, sankcionování poskytovatelů AVMS na vyžádání a další ustanovení. Nenajdeme zde však žádné ustanovení týkající se ochrany osob dotčených AVMS na vyžádání. Nicméně není třeba zoufat, protože v současné právní úpravě je dostatečné množství účinných prostředků ochrany osob, které lze mimo jiné použít i v rámci AVMS na vyžádání. Těmito prostředky jsou právo na ochranu osobnosti podle OZ, ochrana autorských práv podle AutZ a ochrana trestněprávní podle TZ. Je ovšem zarážející, že v současné právní úpravě AVMS na vyžádání absentují instituty práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení, které jsou obsaženy v úpravě rozhlasového a televizního vysílání.

Dále se budu blíže věnovat právě absenci práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení, stejně tak ochraně osobnosti podle OZ.

9.1 Absence institutů práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení

Instituty práva na odpověď a práva na dodatečné sdělení jsou běžné instituty mediálního práva. v našem právním řádu se s nimi setkáváme jednak v souvislosti s médii tiskovými, jež upravuje zákon 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku (dále jen „TiskZ“), a dále v souvislosti s rozhlasovým a televizním vysíláním, které upravuje ZoRTV. Úprava těchto institutů ve zmíněných zákonech je naprosto shodná. Právo na odpověď a právo na dodatečné sdělení jsou instituty mající speciální povahu ve vztahu k ochraně osobnosti dle OZ. Není však vyloučeno současné využití zmíněných institutů a ochrany podle OZ¹⁶⁴.

Obsahem práva na odpověď je to, že v případě dotčení cti nebo důstojnosti fyzické osoby nebo dobré pověsti právnické osoby skutkovým tvrzením, jež bylo (v našem případě) uveřejněno v televizním vysílání, má tato osoba právo požadovat na osobě provozovatele televizního vysílání uveřejnění odpovědi. Tím má provozovatel televizního vysílání jakožto odpovědná osoba povinnost v odpovědi uvést na pravou míru zveřejněné tvrzení, případně povinnost doplnit či zpřesnit neúplné či jinak pravdu zkreslující tvrzení¹⁶⁵.

¹⁶⁴ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 120-121.

¹⁶⁵ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o., 2.rozšířené vydání, 2007. s. 224-226.

Právo na dodatečné sdělení je právu na odpověď velmi podobné. i v tomto případě osoba dotčená uveřejněním určité informace v televizním vysílání reaguje žádostí k provozovateli televizního vysílání, aby tyto informace byly upřesněny. Rozdílem ovšem je, že v tomto případě se jedná o situaci, kdy je v televizním vysílání zveřejněno sdělení o trestním řízení nebo přestupkovém řízení proti fyzické osobě či řízení ve věcech správních deliktů proti fyzické nebo právnické osobě. Pokud lze na základě tohoto sdělení fyzickou nebo právnickou osobu ztotožnit a řízení nebylo pravomocně ukončeno, má tato osoba právo požadovat na provozovateli televizního vysílání uveřejnění informace o tom, jak dané řízení dopadlo, tedy informaci o pravomocném rozhodnutí¹⁶⁶.

Jak jsem popsal výše, pro právní úpravu vydávání periodického tisku a pro právní úpravu RTV jsou tyto dva instituty typické. v právní úpravě AVMS na vyžádání však oba tyto instituty chybí. Pokud tedy nastane situace, že v pořadu poskytovaném v rámci AVMS na vyžádání bude uveřejněno určité sdělení, které se jakkoli dotkne fyzické či právnické osoby či se bude týkat řízení proti těmto osobám, nemají tyto osoby možnost využít instituty práva na odpověď či práva na dodatečné sdělení, nýbrž se musí spokojit s prostředky občanského práva, případně trestního práva (trestný čin pomluvy podle §184 TZ). Díky absenci těchto institutů v právní úpravě AVMS na vyžádání tak může nastat situace, kdy si např. hanlivá sdělení nebo sdělení o řízení proti fyzickým či právnickým osobám může každý najít v katalogu pořadů a kdykoli si tento pořad obsahující tato sdělení pustit, což je závažnější než odvysílání těchto sdělení v televizním vysílání, kde obvykle tato sdělení zazní maximálně dvakrát, bereme-li v úvahu, že některé pořady jsou reprízovány. Uveřejnění odpovědi nebo dodatečného sdělení ze strany poskytovatele AVMS na vyžádání tak není právní povinností, nýbrž jen projevem určité laskavosti¹⁶⁷. Na druhou stranu jsou i poskytovatelé AVMS na vyžádání absencí těchto institutů znevýhodněni. Možnosti postihu poskytovatelů AVMS na vyžádání jsou velmi tvrdé, když uvážíme, že uveřejnění odpovědi nebo dodatečného sdělení jistě nemá na provozování této živnosti takový dopad, jako např. uhrazení nemajetkové újmy na cti či důstojnosti v penězích nebo dokonce trest zákazu činnosti, tedy zákazu poskytování AVMS na vyžádání.

Jako zajímavost bych ještě zmínil fakt, že úprava práva na dodatečné sdělení, tak, jak je v současné době upravena v ZoRTV a TiskZ, není dokonalá. Od 1.1.2012 je totiž účinný zákon 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, přičemž

¹⁶⁶ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o., 2.rozšířené vydání, 2007. s. 226-227.

¹⁶⁷ POUPEROVÁ, Olga. AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 10, s.355-356.

přijetí tohoto zákona pochopitelně musela provázet novelizace (zákon 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim) mnoha jiných zákonů, mezi nimiž byl novelizován i zákon o RTV. Novelizace ZoRTV je upravena v člancích XXV a XXVI zákona 420/2011 Sb., přičemž v těchto člancích není vůbec reflektována skutečnost, že díky současné právní úpravě lze vést trestní řízení proti právnickým osobám. a nutno dodat, že TiskZ nebyl za tímto účelem novelizován vůbec¹⁶⁸. Tím tedy v našem právním řádu nastala situace, kdy nově trestně stíhatelným právnickým osobám nepřísluší právo na dodatečné sdělení v případě, kdy je v určitém sdělení obsažena informace o trestním řízení proti nim a lze je jednoznačně identifikovat, což je dle mého názoru projev nedbalosti zákonodárců.

9.2 Ochrana podle OZ

OZ zasahuje do právní úpravy AVMS na vyžádání v tom smyslu, že v tomto právním předpisu jsou stanoveny normy upravující právo na ochranu osobnosti. Tato úprava je rozvržena v §11 až §17 OZ pro ochranu fyzických osob a v §19b OZ pro osoby právnické (ochrana názvu a pověsti právnických osob).

Jak jsem již zmínil, je možné, že nastane situace, kdy se určité sdělení obsažené v pořadu či AVOS dotkne cti nebo důstojnosti fyzické osoby, případně názvu či pověsti právnické osoby. Pokud jsou tato sdělení prezentována prostřednictvím AVMS na vyžádání, nelze aplikovat právo na odpověď ani právo na dodatečné sdělení. Fyzické i právnické osoby však mají podle OZ právo se domáhat upuštění od neoprávněných zásahů do práv na ochranu osobnosti nebo ochranu názvu a dobré pověsti v případě reálné hrozby tohoto zásahu či jeho opakování, odstranění následků těchto zásahů, pokud došlo k dokonání skutku a též požadovat přiměřené zadostiučinění, buďto formou omluvy anebo ve formě náhrady nemajetkové újmy v penězích. Po smrti fyzické osoby přísluší toto právo manželce, partnerovi, dětem nebo rodičům této osoby a v případě zániku právnické osoby přechází na nabyvatele právo na ochranu dobré pověsti, nikoliv však právo na ochranu názvu¹⁶⁹.

¹⁶⁸ srov. zákon 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

¹⁶⁹ ELIÁŠ, Karel a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. Praha: Linde, 2008. s.143-189.

10 Zhodnocení právní úpravy AVMS na vyžádání a úvahy de lege ferenda

Na hodnocení ZoAVMSV dopadá několik úhlů pohledu. Kromě vlastního názoru na právní úpravu AVMS na vyžádání jako takovou bych chtěl též zohlednit její soulad s právem Evropské Unie, dále pak soulad s ústavním pořádkem ČR a mezinárodními smlouvami, kterými je ČR vázána v souladu s čl.10 Ústavy ČR.

10.1 Hodnocení právní úpravy AVMS na vyžádání podle důvodové zprávy k ZoAVMSV

Otázku souladu ZoAVMSV s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána v souladu s čl.10 Ústavy ČR, řeší přímo důvodová zpráva k ZoAVMSV. Podle jejího textu je právní úprava AVMS na vyžádání v souladu jak s čl.19 Všeobecné deklarace lidských práv, tak s čl.19 MPOPP a též v souladu s čl.10 EÚLP. Tím tedy tvůrci důvodové zprávy k ZoAVMSV dospěli k názoru, že ZoAVMSV je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána podle čl.10 Ústavy ČR¹⁷⁰.

V souladu s právem EU by právní úprava AVMS na vyžádání již měla být vzhledem k tomu, že §1 nám říká, že „*tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské Unie a upravuje podmínky poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání*“¹⁷¹, přičemž v poznámkách pod čarou k tomuto ustanovení jsou uvedeny tři směrnice Evropského parlamentu a Rady, a to směrnice 89/552/ES, směrnice 97/36/ES a směrnice 2007/65/ES¹⁷². Důvodová zpráva k ZoAVMSV se zabývá také otázkou souladu právní úpravy AVMS na vyžádání a práva EU. Ta zkoumá, zda právní úprava AVMS na vyžádání je v souladu s daleko více předpisy EU, včetně rozhodnutí Soudního dvora EU, protože výše jmenované směrnice jsou jen základními prameny práva dopadajícími na úpravu AVMS na vyžádání. Podle důvodové zprávy je tato úprava v souladu s právní úpravou EU¹⁷³, včetně základních směrnic zaměřujících se na televizní vysílání a AVMS na vyžádání, s čímž se ztotožňuji i já.

Důvodová zpráva k ZoAVMSV se věnuje rovněž i souladu právní úpravy AVMS na vyžádání s ústavním pořádkem ČR. Tvůrci důvodové zprávy se zabývali především tím, zda právní úprava AVMS na vyžádání je v souladu s čl.17 LZPS (svoboda projevu a právo na

¹⁷⁰ Důvodová zpráva k zákonu 132/2010 Sb., o AVMSV

¹⁷¹ Aktuální znění: §1 zák.132/2010 Sb., o AVMSV, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷² též v ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 227.

¹⁷³ Důvodová zpráva k zákonu 132/2010 Sb., o AVMSV

informace), s čl.26 LZPS (právo na svobodnou volbu povolání, podnikání či jinou hospodářskou činnost) a zda je v souladu s čl.34 odst.2 LZPS (právo na přístup ke kulturnímu bohatství). o omezeních svobody projevu a práva na informace jsem pojednal v kapitole „Svoboda projevu a právo na informace v souvislosti s AVMS na vyžádání“. Co se týče práva na svobodnou volbu povolání, podnikání nebo jinou hospodářskou činnost, to je dle mého názoru naplněno, protože poskytování AVMS na vyžádání je živností (čili podnikáním) a zákon upravuje podmínky této živnosti včetně určitých omezení. a co se týče práva na přístup ke kulturnímu bohatství, to je v souladu s důvodovou zprávou k ZoAVMSV zaručeno díky televiznímu vysílání a AVMS na vyžádání nejširším vrstvám občanů. Navíc podpora evropské tvorby je podle tvůrců důvodové zprávy zárukou kulturní rozmanitosti a zároveň ochranou před jednostrannými kulturními projevy. Tvůrci důvodové zprávy tedy považují ZoAVMSV jako souladný s ústavním pořádkem ČR¹⁷⁴.

10.2 Vlastní pohled na právní úpravu AVMS na vyžádání

Mohlo by se zdát, že zákonodárci při vytváření tohoto zákona zohlednili fakt, že ústavní, mezinárodně právní a unijní dokumenty přiznávají tyto základní práva a možnosti jejich omezení, přičemž tato omezení rozpracovali v souladu jak s těmito dokumenty, tak i s požadavky demokratické společnosti. Můj názor je však takový, že právní úprava AVMS na vyžádání je v souladu s právními předpisy EU. Tato úprava je také v souladu s ústavním pořádkem ČR, alespoň co se týče práva na svobodnou volbu povolání, podnikání či jiné hospodářské činnosti a práva na přístup ke kulturnímu bohatství. Neztotožňuji se však s tím, že by celá právní úprava AVMS na vyžádání byla v souladu s mezemi svobody projevu, jež stanoví čl.17 LZPS a výše jmenované mezinárodní smlouvy.

Ustanovení §8 odst.3 ZoAVMSV, které se zabývá AVOS týkajícími se alkoholickými nápoji, je dle mého názoru v rozporu s mezemi svobody projevu. v kapitole 8 jsem podrobně popsal, že úprava AVOS týkajících se alkoholických nápojů je v ZoAVMSV velmi mírná, přičemž úprava těchto OS v ZoRTV je daleko přísnější, a mám za to, že správná. Myslím, že úprava tohoto druhu AVOS vůbec nedbá na principy ochrany morálky, bezpečnosti, zdraví a spotřebitele, což vyjma ochrany spotřebitele jsou základní meze svobody projevu.

Stejně tak považuji za rozporné s mezemi svobody projevu to, že v právní úpravě AVMS na vyžádání chybí na rozdíl od úpravy televizního vysílání ustanovení o zákazu propagace války a jiných krutých jednání, případně jejich zlehčování, omlouvání či

¹⁷⁴ Důvodová zpráva k zákonu 132/2010 Sb., o AVMSV

schvalování. Absence tohoto zákazu není v souladu se zájmem na ochraně bezpečnosti státu. a skutečnost, že v právní úpravě AVMS na vyžádání chybí ustanovení o nezobrazování umírajících osob nebo osob vystavených vysokému fyzickému či psychickému utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost, považují též za rozpor s mezemi svobody projevu.

10.3 Úvahy de lege ferenda

Považuji za správné, že v právním řádu ČR existuje právní úprava regulující AVMS na vyžádání, respektive, že právo jako takové nezůstává pozadu za technickým pokrokem. Tato právní úprava se mi však jeví jako nedokonalá, respektive nedostatečná. v ZoAVMSV chybí zákaz propagace války a líčení jiných krutých a nelidských jednání způsobem, jež je zlehčuje, omlouvá, nebo schvaluje. Stejně tak v ZoAVMSV chybí zákaz bezdůvodného zobrazování osob umírajících a osob vystavených zvýšenému tělesnému či duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost. a v neposlední řadě úprava AVOS týkajících se alkoholických nápojů je nedostatečná. Všechny tyto skutečnosti považuji za rozporné s mezemi svobody projevu.

Jiné skutečnosti ZoAVMSV reguluje buď nedostatečně anebo vůbec. Absentují zde instituty práva na odpověď, práva na dodatečné sdělení, práva na ochranu zdroje a obsahu informací. Chybí zde též zákaz účinkování moderátorů, redaktorů a hlasatelů těchto pořadů v AVOS. Úprava přístupnosti pořadů pro sluchově a zrakově postižené je nedostatečná.

Mám za to, že by bylo vhodné změnit podmínky vzniku oprávnění k poskytování AVMS na vyžádání. v současné době totiž RRTV zapisuje do evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání každého poskytovatele této služby, který RRTV zašle písemné oznámení s údaji stanovenými podle §5 odst.1 ZoAVMSV. Myslím, že RRTV by se měla primárně zabývat tím, zda oznamovatel splňuje všechny podmínky legální definice AVMS na vyžádání podle §2 odst.1 písm.a ZoAVMSV. RRTV tak však nečiní, v důsledku čehož se stalo to, že v evidenci poskytovatelů AVMS na vyžádání lze nalézt i služby, které se ve smyslu ZoAVMSV nedají za AVMS na vyžádání považovat. Díky tomu poskytovatelé nejrozličnějších služeb, kteří se do evidence přihlásili „pro jistotu“, plní nadbytečně povinnosti, které by ani plnit nemuseli a které je patrně neúměrně zatěžují¹⁷⁵.

ZoAVMSV byl zatím jednou novelizován a to novelou 302/2011 Sb., Tuto novelu považuji za ukázkou nedokonalosti tohoto zákona. v §8 odst.1 písm.c ZoAVMSV, tedy do úpravy AVOS, byly do výčtu zákazu diskriminace přidány tři druhy diskriminace a to

¹⁷⁵ POUPEROVÁ, Olga. AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 10, s.351.

diskriminace na základě zdravotního postižení, sexuální orientace a věku. Je však politováníhodné, že tyto tři druhy diskriminace nebyly přidány do výčtu zákazu diskriminace též v úpravě obsahu pořadů (§6 odst.2 alinea 2 ZoAVMSV).

Proto by dle mého názoru měla být přijata novela, která by odstranila tyto nedostatky, včetně nedostatků, které považuji za rozporné s mezemi svobody projevu. Oprava těchto nedostatků by měla být do zákona doplněna, nebo by stačilo přechodné ustanovení znějící „Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro AVMS na vyžádání obdobně úprava ZoRTV“. Zákodárce má také možnost jít cestou nové kodifikace, která by zahrnovala rozhlasové a televizní vysílání a AVMS na vyžádání v jednom právním předpisu.

11 Závěr

V rámci této diplomové práce jsem se snažil popsat právní úpravu AVMS na vyžádání tak, jak je stanovena v ZoAVMSV ve znění novely 302/2011 Sb. Kromě toho jsem při psaní diplomové práce využíval důvodovou zprávu k ZoAVMSV, jiné právní předpisy, monografické publikace či články v odborných časopisech. Činil jsem tak proto, abych jednak právní úpravu ZoAVMSV mohl komparovat s jinými právními předpisy (např. ZoRTV nebo RegRek) a také proto, abych znal názory jiných osob věnujících se právu, respektive tomuto specifickému odvětví práva.

Pokud nepočítáme to, že ZoAVMSV posloužil též jako novela několika jiných právních předpisů, není tento zákon nijak rozsáhlý. Podstatnou část pro účely této diplomové práce tvoří dohromady devatenáct paragrafů, které lze přechíst tzv. „jedním dechem“, čili nebyl problém pojednat o právní úpravě AVMS na vyžádání komplexně. Bylo nutno ovšem do této diplomové práce zakomponovat i dopad jiných právních předpisů, jako například OZ.

I přesto lze však říci, že jsem se věnoval primárně právní úpravě stanovené ZoAVMSV. Snažil jsem se o interpretaci právních norem zmíněného zákona a zároveň jsem se snažil hledat v těchto právních normách pozitiva nebo naopak negativa. Nacházení pozitiv či negativ právních norem v ZoAVMSV jsem činil především díky srovnání právní úpravy AVMS na vyžádání a právní úpravy televizního vysílání, kterou stanoví ZoRTV. Díky srovnání právní úpravy AVMS na vyžádání a právní úpravy televizního vysílání jsem též dospěl k závěrům, že v právní úpravě AVMS na vyžádání chybí právní normy, jež by tato právní úprava měla dle mého názoru obsahovat.

Poté, co jsem se rozhodl, že diplomovou práci budu psát na téma „Právní úprava audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání“, jsem se těšil, že budu psát o nové právní úpravě, přičemž jsem předpokládal, že tato právní úprava bude kvalitní. Když jsem však začal na tomto tématu důkladně pracovat, zjišťoval jsem, že má očekávání nebyla podobná realitě. Jak jsem již zmínil v kapitole 10, je dle mého názoru právní úprava AVMS na vyžádání nedokonalá, protože neobsahuje ani alespoň přibližnou podobu některých institutů obsažených v ZoRTV (např. právo na odpověď, právo na dodatečné sdělení, právo na ochranu zdroje a obsahu informací a jiné). Stejně tak díky nedostatečné právní úpravě vzniku oprávnění k poskytování AVMS na vyžádání jsou v Evidenci poskytovatelů AVMS na vyžádání uvedeny služby, které nesplňují kumulativně všechny znaky legální definice AVMS na vyžádání, tudíž se v této evidenci objevují i služby, které by jinak podléhaly režimu

ZoNSIS. a stejně tak považují určité skutečnosti vyskytující se či nevyskytující se v ZoAVMSV za rozporné s mezemi svobody projevu (viz kapitola 10).

Říká se, že když se člověk těší na nějakou budoucí skutečnost a ta skutečnost potom neproběhne dle jeho představ, je po takovém zážitku zklamaný. Stejný pocit mám i já, neboť jsem očekával, že právní úprava AVMS na vyžádání bude daleko kvalitnější, než ve skutečnosti je. Říká se však, že „naděje umírá poslední“ a já tedy chovám v sobě naději, že zákonodárny sbor se bude v budoucnu opět zabývat právní úpravou AVMS na vyžádání a přepracuje ji v legislativním procesu do dokonalejší verze než je ta současná.

Použitá literatura

Monografie:

- POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. s.74-81
- PELC, V.: *Hospodářská soutěž*, 1. vyd. Praha, Grada 1995. s. 26. ISBN 80-7169-124-0
- BARTOŇ, Michal. Svoboda projevu: principy, meze, garance. Praha: Leges, 2010. s.31
- HERCZEG, Jiří: *Meze svobody projevu*. Praha: Orac, 2004, s. 10-12.
- ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o., 2.rozšířené vydání, 2007. s. 43-227
- VYSEKALOVÁ, Jitka, KOMÁRKOVÁ, Růžena. *Psychologie reklamy*. 1.vydání. Praha: Grada a.s., 2000. s. 115-116.

Komentáře:

- ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. s. 7-260.
- CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související. Komentář*. 2. vydání.. Praha: C.H.Beck, 2009. s.137.
- CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Regulace reklamy. Komentář*. Praha: C.H.Beck, 2009, s.67.
- ELIÁŠ, Karel a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. Praha: Linde, 2008. s.143-189

Články v časopisech:

- POUPEROVÁ, Olga. Návrh zákona o AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č.7, s.II (aktualita).
- POUPEROVÁ, Olga. AVMS na vyžádání. *Právní rozhledy*. 2011, roč. 19, č.10, s.351-356.
- POUPEROVÁ, Olga. Ochrana zdroje a obsahu informací. *Správní právo*, 2006, roč. 39, č.1, s.91-100
- VANÍČEK, Zdeněk. Směrnice o audiovizuálních mediálních službách. *Právní rozhledy*. 2009, Roč.17, č.21, s.II (aktualita).

Sborníky:

BOHÁČEK, Martin. Audiovizuální mediální služba. In HENDRYCH, Dušan (ed.). *Právníký slovník*. 3. podstatně rozšířené vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. s. 24-25.

Internetové zdroje:

POTŮČEK, Jan. Začíná platit zákon o audiovizi a regulaci webu [online]. Digizone.cz, 3.5.2010 [citováno dne 29.3.2012]. Dostupné na <<http://www.digizone.cz/clanky/zacal-platit-zakon-o-audiovizi-a-regulaci-webu/>>.

ABZ.cz: slovník cizích slov. [online]. [cit. 2012-05-17]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/semantika>

www.navratdoreality.cz (úvodní strana – obrázek filtru pro zabránění přístupu nezletilých k nevhodnému obsahu; Citováno dne 7.4.2012)

Seznam spolupracujících samoregulačních orgánů [online]. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 22.2.2012 [citováno dne 22.2.2012]. Dostupné na <http://www.rtv.cz/cz/static/prehledy/seznamy-provozovatelu/list_other_coop.htm>.

Evidence poskytovatelů AVMS na vyžádání [online]. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 22.2.2012 [citováno dne 22.2.2012]. Dostupné na <http://www.rtv.cz/cz/static/prehledy/seznamy-provozovatelu/list_other_ondemand.htm>.

Vnitrostátní právní předpisy a důvodové zprávy:

Zákon 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva k zákonu o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání

Zákon 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění novely 281/2009 Sb.

Zákon 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání ve znění pozdějších předpisů

Zákon 500/2004 Sb., Správní řád

Zákon 150/2002 Sb., Soudní řád správní

Ústavní zákon 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
Zákon 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, ve znění pozdějších předpisů
Zákon 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku, ve znění pozdějších předpisů
Zákon 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon 40/1995 Sb., o regulaci reklamy
Zákon 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie, ve znění pozdějších předpisů
Zákon 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Legislativa EU:

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2007/65/ES, kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání
Listina základních práv Evropské Unie (dostupná na <http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/hm/C2007303CS.01000101.htm>.)

Mezinárodní smlouvy:

Všeobecná deklaráce lidských práv
Mezinárodní pakt o občanských a politických právech
Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
Evropská úmluva o přeshraniční televizi (dostupná na <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=ss04057&cd=77&typ=r>.)